

בשם יהוה אל עולם:

סדור תפלה לכל השנה

SIDUR TEFILA LEHOL AŠANA

(molitvenik za cijelu godinu)

Uredio, transkribovao, preveo i bilješkama
popratio:

Eliezer Papo

Yerushalayim 5760

**O smislu bogoslužnja uopšte –
te o smislu i razvoju *Tora* bogoslužnja**

בשם יהוה אל עולם:

U ime Gospoda – Boga svijeta!

Prema mudracima *Talmuda* čovjek je jedino biće našeg svijeta koje je obdareno izborom slobodne volje. Dok ostalim bićima upravljaju instinkti kojima se ona ne mogu oduprijeti – dotle čovjek posjeduje razum uz pomoć koga može nadvladati svoje primarne nagone, podređujući ih svojoj volji - i djelujući u skladu sa vlastitom savješću.

Razlika između ljudskih i životinjskih postupaka je dakle u tome što su ljudski postupci posljedica odluke – i kao takvi smisaoni – odnosno vođeni određenim motivom i upravljani ka određenom cilju

- dok su životinjski postupci uzrokovani instinktom ili dresurom.

I bogoslužnje, kao eminentno ljudski čin, ima svoje motive i ciljeve. U slučaju da ovi izostanu, glupo je očekivati da će odrastao čovjek sudjelovati u bogoslužnju. Moguće je, međutim, da čovjek za koga je bogoslužnje izgubilo prvotni teistički smisao službe Bogu, nađe u istom sekundarni smisao – poput: produžavanja tradicije, potvrđivanja pripadnosti grupi, oživljavanja ugodnih emocija iz prošlosti, i slično. Iako je ideal *Tore* nesumnjivo *avoda lišma* (služenje Bogu koje je samo sebi cilj) – to ne znači da *Tora* ne priznaje legitimnost služenja koje bi bilo motivisano postizanjem manje uzvišenih ciljeva – kao što su na primjer izbjegavanje kazne (pojedinačne ili nacionalne) ili dobijanje nagrade (pojedinačne ili nacionalne na ovom - ili pojedinačne na svijetu koji dolazi). Ovakvo ne-teocentrično (egocentrično, antropocentrično ili etnocentrično) služenje Bogu naziva se u hebrejskom pravu i filozofiji *avoda šelo lišma* (služenje koje nije samo sebi cilj – odnosno služenje koje je usmjereno na postizanje nekog drugog cilja). *Talmud (Pesahim*

50b) uči: "Neka se čovjek uvijek bavi Torom i zapovijedima – čak i ako to ne čini njih samih radi – jer iz činjenja koje nije u cilju njih samih stiže se do činjenja njih samih radi." Da li to znači da je jedina vrijednost ovakvog obdržavanja božanskih zapovijedi u tome što iz njega može (a ne mora) proizaći pravo služenje Bogu Boga samoga radi? Da li ovakvo služenje ima bilo kakvu vrijednost samo po sebi?

Na nekoliko mjesta u *Talmudu*¹ pojavljuje se tvrdnja da sve *micvot* načelno predmnijevaju namjeru (*micvot cerihot kavana*) – da bi odmah bila opovrgnuta navodima iz *Usmene Tore* koji ukazuju na to da postoje *micvot* za izvršenje kojih namjera nije neophodna. – Na primjer: Onaj ko bi progutao *maca* (beskvasni hljeb) u toku prve noći *Pesaha* time bi izvršio pozitivnu biblijsku zapovijed i izašao iz obaveze – iako uopšte nije imao namjeru da izvrši biblijsku zapovijed, pa čak i ako uopšte nije imao namjeru da jede - nego mu je *maca* neko silom stavio

---

¹ Vidi Berahot 13; Eruvin 95b i 96a; Pesachim 114, 115; Roš aŠana 28b.

u usta. Iđentičan je propis u slučaju *marora* (gorke trave) koja se jede u toku prve pashalne noći. Onaj ko bi *maror* progutao nemajući namjeru da izvrši zapovijed, pa čak i uopšte nemajući namjeru da jede – svejedno je izašao iz obaveze, i ne mora ponavljati svoju radnju.² Bilo bi međutim sasvim pogrešno iz činjenice da postoje *micvot* koje ne predmnijevaju namjeru zaključiti da ni jedna *micva* ne zahtijeva namjeru. Život kojega je stvorio Bog raznolik je, osebujan i neobuhvatan – pa je takva i *Tora* koja je data iz iste ruke, i koja predstavlja objektivno uputsvo za vođenje života (*Torat hayim*). U slučaju nekih *micvot* za izlazak iz obaveze dostatno je sudjelovanje tjelesnih udova u zapovijedi. Neosporno je da je i u slučaju ovakvih zapovijedi poželjno da osoba koja ih vrši na umu ima Boga - a za cilj izvršenje Njegove volje. Uostalom, vrhunac ličnog razvoja u Tora-sistemu je stadij u kome čovjek čak i one stvari koje ne spadaju u područje zapovjedenog – nego u područje dozvoljenog, podređuje svom jedinom cilju – službi Bogu, jedući

---

² Vidi Pesahim 115b.

samo onoliko koliko mu je za tu službu potrebno, i samo ono što je pospješuje, spavajući samo onoliko koliko mu je za tu službu potrebno, stupajući u odnose s drugim ljudima samo onoliko koliko je za tu službu neophodno. Bilo kako bilo, potpuni teocentrizam nije uslov za izvršenje svih zapovijedi. – Ipak, za određeni dio zapovijedi neophodna je svijest o Onome koji ih je dao, kao i namjera da se izvrši upravo njegova zapovijed.

Postavlja se, međutim, pitanje da li se i djela učinjena iz prethodno spomenutih ne-teističkih motiva mogu smatrati za *avoda šelo lišma* (službu koja je usmjerena na neki drugi cilj). Učitelji i tumači Zakona podijeljeni su po ovom pitanju. Neki, poput Rabi Baḥye Ibn Paqude, tvrde da je osnovni uslov za ispunjavanje bilo koje zapovijedi svijest o dužnosti prema Onome koji je zapovijed dao i namjera da se izvrši zapovijed – te tako nenamjerno ispunjavanje zapovijedi ne može biti osnovom nagrade jednako kao što nenamjerno kršenje zabrane ne povlači krivičnu odgovornost (vidi uvod u "*Faraid al qulub*" – "*Dužnosti srca*"). Istovremeno,

drugi autoriteti tvrde da micvot ne trebaju namjeru – i pozivaju pozivaju na

Čovjek je jedino nama poznato biće koje ne može preživjeti bez smisla. Koliko pitanje smisla ljudskog postojanja ujedinjuje sve pripadnike ljudskog roda – toliko ih različiti odgovori na njega razjedinjuju. Svaki pojedinac predstavlja utjelovljenje vlastitog odgovora na ovo pitanje. Svako od nas živi u skladu sa odgovorom koji je na ovo pitanje (svjesno ili nesvjesno) dao (ili prihvatio – bilo od grupe u kojoj je rođen ili društva koje ga okružuje). Svaka civilizacija počiva na određenoj ideologiji – a nijedna ideologija nije u stanju zaobići ovo ključno pitanje – te se čini da ne bi bilo pretjerano kazati da odgovor na pitanje smisla ljudskog postojanja predstavlja upravo ono temeljno po čemu se dvije ideologije mogu razlikovati.

Klasični filosofi se uglavnom slažu da smisao posebnog ljudskog postojanja ne treba tražiti u onome u što je čovjeku zajedničko sa životinjama – nego upravo u onome što ga od životinja čini drugačijim - dakle u razumu i sposobnosti

promišljanja i shvatanja. Neki među njima naglasak stavljaju na pojedinca, podređujući društvo pojedincu, i ne videći u društvu ništa drugo do li okvir koji služi razvoju pojedinca – dok drugi, opet, stavljaju društvo na prvo mjesto, očekujući od mislioca da mu služi - prevodeći svoju mudrost u praktično upravljanje zajednicom.

Neki sistemi poput dijalektičkog materijalizma u potpunosti zapostavljaju pojedinca, videći smisla samo u istorijskim procesima i opštem istorijskom napretku ljudskog roda.

Ono što je zajedničko svim religijskim sistemima je svijest o tome da odgovor na pitanje smisla ljudskog postojanja treba tražiti u mudrosti većoj od ljudske koja

Religija odgovor na pitanje smisla ljudskog postojanja traži izvan čovjeka – u Bogu.

Različiti pravci misli u religiji, nauci, filosofiji ili umjetnosti posljedica su prvenstveno a stvar po kojoj se razlikuju različite ideologije bio jedinstven i

Vrlo često se kaže kako članovi naših opština uglavnom nemaju tradicionalno Tora obrazovanje. To je, međutim, samo pola istine I bilo tačno to nije cijela istina.

Prema mudracima Talmuda jedan od osnovnih interesa Tore je uspostava sklada

Hram i žrtve koje se u njemu prinose su jedan od dva stuba biblijskog ritualnog bogoslužjenja – kako za narod (*temidim* - dvije svakodnevne žrtve, jutarnja i večernja; *musafim* – dodatne žrtve za praznike;) tako i za pojedinca (*korban hatat* - žrtva za grijeh; *nedava*, *korban pesah* - pashalna žrtva, *hagiga*). Drugi stub Tora rituala predstavlja pojedinačno bogoslužjenje.

Molitva pojedinca oduvijek je bila kamen temeljac Judaizma. Običaj popodnevnog moljenja uveo je još Yichak Avinu (nao praotac Isak).

Budući da *Tora* zabranjuje prinošenje žrtava izvan Hrama i izvan Jerusalima Jevreji u vavilonskom ropstvu ostali su bez svenarodne žrtve. - *Jedinog*

oblika nacionalnog bogoslužnja. Žrtva i molitva bile su u svijesti Izraelaca nerazdvojivo isprepletene, a kako su još proroci isticali preimućstvo molitve nad žrtvom (uporedi: Isaija 1:12-16, Jeremija 7:23, Samuel I 15:22 i Psalam 50:7-14) odlučili su *hahamim* (rabini) da molitvom popune prazninu koja je, razrućenjem prvog hrama, nastala u nacionalnom bogoslućenju. Kako u nacionalnom bogoslućenju mora biti reda nisu prepustili formulaciju nacionalne molitvene žrtve svakom pojedincu ponaosob - nego je *Sanedrin* (jevrejski parlament sastavljen od sedamdeset narodnih prvaka) formulisao tzv. Amida (od hebr. glagola *laamod* - stajati, tako se zove jer se govori stojeći) - molitvu koja se sastoji od osamnaest blagoslova (zato se zove još i *šemone esre* - hebr. osamnaest) koji predstavljaju rezime htijenja i stremljenja, nada i molbi cijelog jevrejskog naroda, i propisao da se ova molitva ima govoriti svaki dan dva puta - *umjesto* svenarodne žrtve koja se prinosila dva puta dnevno.

Amida predstavlja narodno samoispitivanje i samousklaćivanje sa opšte-obaveznim idealima i

tradicijama. Amida je svenarodna žrtva, i zato i svenarodna obaveza. Stoga je uvedena praksa da nakon bezglasnog čitanja Amida hazan (predmolitelj) još jedanputa, glasno, pročita cijeli tekst - ne bi li tako razriješio obaveze one koji hebrejskom jeziku nisu vični. Na kraju svakog blagoslova odgovaraju prisutni sa Amen.

Budući da nas sama Tora obavezuje da dva puta dnevno (nevezano za žrtveni sistem) recitujemo molitvu "Šema Yisrael" (ujutru i uveče) dodata je jutarnjem čitanju "Šema" i Amida. - Tako je nastala jutarnja molitva - Šahrit. Popodnevna molitva (Minha) sadrži samo Amida (budući da Tora ne određuje recitovanje "Šema" popodne). Večernja molitva (Arvit) originalno se sastojala samo od "Šema" propisanog Torom, a kasnije je, rabinskom regulacijom, određeno da se i Arvitu doda Amida. No, budući da Amida u večernjoj molitvi nije supstitut žrtve - to u Arvitu nema potrebe za hazanovim "povratnim" glasnim čitanjem Amida - jer hazan ne može nikoga razriješiti obaveze koja ne

postoji. Tako se u Arvitu Amida kaže samo bezglasno.

"Šema" (i jutarnje i večernje) imaju status pozitivne zapovjesti iz Tore (*micva deOrayta*). Jutarnja i popodnevna Amida kao supstituti žrtve dobile su isti status koji je imala žrtva. - Dakle status pozitivne zapovjedi iz Tore. Večernja Amida, pak, ima status rabinske zapovjedi (*micva de-rabanan*).

Pojedinac koji moli bez *minyana* govori samo Psalam 145, *Amida* (bez povratnog čitanja), Psalam 67 i "*Alenu lešabeah*". Pojedinac, dakle, preskače sve kadiše (koji se govore samo u minyanu), kao i povratno čitanje Amida (a samim tim i "Keduóa" koja se i čita samo za vrijeme hazanove povratne glasne molitve - a nikako za vrijeme bezglasne molitve pojedinaca).

Vrijeme u kome se treba kazati minha je od podneva do zalaska sunca.

V Knjizi Mojsijevoj, u šestoj glavi (4-9 stih), u pasusu "Šema Yisrael" - "Čuj Izraele" između ostalog stoji napisano: "Neka ove riječi koje ti ja danas zapovijedam budu u srcu tvom... **govori ih kad liježeš i kad ustaješ**".

U istoj knjizi, u jedanaestoj glavi, u pasusu koji počinje riječima "Veaya im šamoa" - "I biće ako budete slušali" (13-21 stih) naloženo je: "I složite ove riječi moje u srce svoje... i učite sinove svoje da njima govore kad sjediš u kući svojoj i kad ideš putem, **kad liježeš i kad ustaješ**".

Jedan od temelja Tore je da Budući da je zajedno sa Pismenom na Sinaju data i usmena Tora koja predstavlja praktično uputstvo za život praktično značenje prethodno spomenutih stihova Kako Jevreji biblijske upute ne shvataju simbolički - prethodno pomenuti stavci shvaćaju se kao božanska instrukcija po kojoj se dva puta dnevno imaju govoriti pasusi ("ove riječi") koji sadrže uputu o zapovjedi izgovaranja sebe samih. Prema tome, pozitivna je biblijska zapovijest izgovarati pomenute tekstove dva puta dnevno - a iskaz "kad liježeš i kad ustaješ"

treba se shvatiti kao aluzija na vrijeme u kome se mišwa treba izvršiti. - I to, prema Usmenoj Tora, ne kao partikularna autorizacija u smislu: "Kad se digneš - a ti reci" - nego kao aluzija na vrijeme kad većina ljudi liježe i ustaje.

U šesnaestoj glavi Pete Knjige Mojsijeve, u stihu trećem, nalaže nam Sveti, Blagosloven On: "...*Ne bi li se spomenuo svog izlaska iz zemlje misirske u sve dane života svojega.*" - Hiperaktivni Jevreji i ovaj stih shvatili su kao praktično uputstvo koje ih obavezuje da spominju (svako mjesto gdje u Tora je glagol spominjati se pomenut u imperativu Jevreji su oduvijek shvatali kao instrukciju da se određena stvar obilježi riječima) Izlazak iz Misira ujutru i uveče. Zašto ujutru i uveče? - Zar Pismo ne veli samo "u sve dane života svojega"? "U dane života svojega" = dane - "u sve dane života svojega" = noći.

Kako, dakle, postoji pozitivna biblijska zapovijest da se Izlazak iz Misira spomene ujutru i uveče - najlogičnije rješenje bilo je da se, već ionako zapovjedenom izgovaranju pasusa "Šema Yisrael" i

"Veaya im šamoa", doda i pasus koji bi govorio o Izlasku iz Misira. Radi potrebe jednoobraznosti svakodnevnog dvokratnog nacionalno-pojedinačnog samo-podsjećanja *Sanhedrin* nije smatrao za uputno da odabir stiha kojim bi se izašlo iz obaveze spominjanja Izlaska prepusti svakom pojedincu ponaosob - nego su odredili da se biblijska zapovjed ima izvršiti upravo čitanjem pasusa koji sadrži instrukciju o jevrejskom nacionalnom odijelu (stihovi 37-41 petnaeste glave Četvrte Knjige Mojsijeve), koji osim zapovjedenog spominjanja Izlaska sadrži i direktnu aluziju na sve ostale micvot. Prema tome pozitivna je biblijska zapovijed da svaki Pojedinaac u Izraelu ujutru i uveče izrecituje pomenuta tri pasusa. Rabini su, radi postizanja koncentracije i davanja specijalnog statusa pomenutim biblijskim tekstovima propisali uvodne i zaključne blagoslove koji se imaju kazati prije izgovaranja večernjeg i jutarnjeg Šema. - I to prije Šema, i ujutru i uveče, po dva blagoslova - a iza Šema - ujutru jedan, a uveče dva blagoslova.

Budući da se radi o pozitivnoj biblijskoj zapovjedi kojoj je samim biblijskim iskazom određeno vrijeme (mišwat ase šeha-zeman gerama) - to su žene oslobođene obaveze govorenja "Šema". U slučaju da žena odluči da, unatoč činjenici da nije dužna izgovarati "Keriyat Šema", ipak, istu izgovori - dozvoljenon joj je da kaže biblijske pasuse - ali ne i rabinske blagoslove prije i poslije njih.

Mnogi misle da "Šema Yisrael" može biti shvaćen kao molitva. Mudraci Izraela, međutim termin molitva (na baš najsretniji i najspretniji prevod daleko slojevitijeg i značenjima bremenitijeg hebrejskog termina tefila čiji je korijen PLL = učiniti krivično djelo - po čemu se riječ molitva, tefila, bivši izvedena iz konjugacije hitpael koja odgovara srpsko-hrvatskom refleksivu - zapravo treba shvatiti kao "pravdane" - ili, još tačnije, kao "razbezakonjavanje") koriste isključivo kad govore o nacionalnoj dnevnoj molitvi koja je uvedena umjesto žrtve - o čemu će kasnije biti riječi. Lične molbe oni ne zovu riječju molitva (tefila) - nego, radije baqaša (molba) tehina itd. Za Šema Yisrael, međutim, ne

koriste ni jedan od pomenutih termina - budući da su za Šema Yisrael skovali poseban termin - "Keriyat Šema" = "Recitivanje Šema". Razlog je jednostavan - i nalazi se u činjenici da rabini nisu Šema doživljavali kao molitvu ili molbu upućenu Bogu (Sudeći po njenim prvim riječima - Jevrejin se njome ionako obraća sebi - Šema Yisrael - Čuj Izraelu) - nego radije kao obnavljanje Saveza s Bogom u kome pojedinac, ujutru i uveče navodi obaveze svake od strana.

Osim dvokratnog recitovanja Šema pojedinac je u vrijeme biblijskog Izraela bio dužan obratiti se Tvorcu najmanje jedanput dnevno - svoga srca svojim riječima. Što se, pak, *nacionalnog bogoslužjenja* tiče prinošenje dviju svakodnevnih žrtava (večernje i popodnevnje) u ime cijelog naroda predstavljalo je njegovu okosnicu. Budući da Tora zabranjuje prinošenje žrtava izvan Hrama Jevreji u vavilonskom ropstvu ostali su bez svenarodne žrtve. - *Jedinog oblika nacionalnog bogoslužjenja*. Žrtva (hebr. korban od korijena KRV = blizu, približiti se) i molitva bile su u svijesti Izraelaca nerazdvojivo

isprepletene, a kako su još proroci isticali preimućstvo molitve nad žrtvom (uporedi: Isaija 1:12-16, Jeremija 7:23, Samuel I 15:22 i Psalam 50:7-14) odlučili su hahamim (mudraci) da molitvom popune prazninu koja je, razrušenjem prvog Hrama, čijem skorom - drugom i posljednjem obnavljanju se nadamo, nastala u nacionalnom bogoslužnju. Kako u nacionalnom bogoslužnju mora biti reda - to hahamim nisu prepustili formulaciju nacionalne molitvene žrtve svakom pojedincu ponaosob - nego je Sanhedrin (jevrejski parlament sastavljen od sedamdeset narodnih prvaka + predsjedatelj Suda) formulisala tzv. Amida (od hebr. glagola la'amod - stajati, tako se zove jer se govori stojeći) - molitvu koja se sastoji od osamnaest blagoslova (zato se zove još i šemone 'esre - hebr. osamnaest) koji predstavljaju rezime sveukupnih htijenja i stremljenja, nada i molbi cijelog jevrejskog naroda, i propisala da se ova molitva ima govoriti svaki dan dva puta - *umjesto* svenarodne žrtve koja se prinosila dva puta dnevno.

Amida predstavlja narodno samoispitivanje i samousklađivanje sa opšteobaveznim idealima i tradicijama. Amida je svenarodna žrtva, i zato i svenarodna obaveza. Stoga je uvedena praksa da nakon bezglasnog čitanja Amida hazan (predmolitelj) još jedanputa, glasno, pročita cijeli tekst - ne bi li tako razriješio obaveze one koji hebrejskom jeziku nisu vični. Za vrijeme hazanovog povratnog žitanja (hebr. hazara) prisutni na svaki blagoslov odgovaraju sa Amen.

Budući da nas sama Tora obavezuje da dva puta dnevno (nevezano za žrtveni sistem) recitujemo "Šem'a Yisrael" (ujutru i uveče) novopropisana obaveza izgovaranja 'Amida dodata je već postojećem obaveznom jutarnjem čitanju "Šema". - Tako je nastala jutarnja molitva - Šahrit. Popodnevna molitva (Minha) sadrži samo Amida (budući da Tora ne određuje recitovanje "Šema" popodne). Uveče dužan je svaki pojedinac izrecitovati večernje Šema (Keriyat Šema šel Arvit) propisano Torom. Rabini su dali rešut (pravo ili mogućnost - licenca) svakom Izraelcu da večernje

Šem'a nadopuni fakultativnom Amida - čije izgovaranje nije uvedena kao obaveza (hova). Ponudenu mogućnost narod Izraela je prihvatio s takvom revnošću i samopregorom da je danas gotovo nemoguće naći pojedinca koji večernje Šema ne nadopunjava sa Amida - iako se ne radi o obaveznoj nego o fakultativnoj molitvi. No, budući da Amida koja slijedi večernjem Šema nije supstitut žrtve - to u Arvitu (zajedničko ime za večernje Šema i fakultativnu Amida) nema potrebe za hazanovim "povratnim" glasnim čitanjem Amida – jer hazan ne može nikoga razriješiti obaveze koja ne postoji. Tako se u Arvitu Amida kaže samo bezglasno.

Rezime: "Šema" (i jutarnje i večernje) imaju status pozitivne zapovjesti iz Tore (micva mide-Orayta). Jutarnja i popodnevna Amida kao supstituti žrtve dobile su od Sanhedrina isti status koji je imala žrtva. - Dakle privremeni status pozitivne zapovjedi iz Tore (din mufla - ili micva mide-Orayta mide-Rabanan). Večernja Amida, pak, ima status rabinske punomoći (*rešut mide-Rabanan*). Pojedinaac koji se moli bez minyana preskače sve qadiše i "Barehu"- on, dakle,

recituje "Šem'a" sa uvodnim i zaključnim
blagoslovima - te (ako hoće) moli i 'Amida.

תפילת ערבית של יום חול

קרית שמע של ערבית

סדר תפלת הצבור מתחיל ב"והוא רחום" ו"ברכו"

כל העם יושבים ושליח הצבור עומד ופותח:
(ויש מי שאומר שבשבת ויום טוב אין אומרים "והוא

וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה
לְהָשִׁיב אִפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל חַמָּתוֹ:

שליח הצבור: בָּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבֹרָךְ:
והעם עונה: בָּרוּךְ יְהוָה הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

שליח הצבור פורס על שמע בקול רם וכל אחד

Ve-U rahum - yehaper avon velo yašhit, veirba
leašiv apo - velo yair kol hamato.

hazan: Barehu et Adonay, amevorah!

svi: Baruh Adonay, amevorah, leolam vaed.

hazan: Baruh Adonay, amevorah, leolam vaed.

On je milosrdan - oprostite nam prestup i neće nas uništiti, On suzdržava gnjev svoj - i neće dati da se razbukta sav bijes Njegov.

hazan: Blagosiljajte Gospoda, blagoslovenog!

svi: Neka bi Gospod, Blagosloveni, zauvijek blagoslovenim bio.

hazan: Neka bi Gospod, Blagosloveni, zauvijek blagoslovenim bio.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים. בְּחִכְמָה פּוֹתַח שַׁעֲרִים.
בְּתַבּוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים. מַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים.
מְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרִקְיעַ
כְּרִצּוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹמָם וְלַיְלָה. גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ
וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. מַעְבִּיר יוֹם וּמַבִּיא לַיְלָה.
וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה. יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ
קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמַּעְרִיב
עַרְבִים:

העם: אָמֵן!

Baruh Ata Adonay, Eloenu, Meleh aolam, ašer bidvaro maariv aravim, behohma poteah šearim, bitvuna mešane itim, mahalif et azemanim, mesader et akohavim, bemišmeroteem, barakia kircono. Bore yomam valayla, golel or mipene hošeh, vehošeh mipene or. Maavir yom umevi layla, umavdil ben yom lalayla. Adonay Cevaot šemo - Kedoš Yisrael.
Baruh Ata, Adonay, amaariv aravim.

Narod: Amen!

Blagosloven si Ti Gospode, Bože naš, Kralju svijeta, po čijoj riječi večer biva, koji mudrošću otvara kapije (nebeske), koji premudrošću mijenja doba, smjenjuje vremena i raspoređuje svodom, po volji svojoj, zvijezde na straže njihove. Koji tvori dan i noć, koji sklanja svjetlo pred licem mraka, i mrak pred licem svjetla. Čini te prolazi dan, donosi noć- i čini razliku između dana i noći. Gospod nad vojskama Njegovo je ime - Svetac Izraelov. Blagosloven si Ti, Gospode, koji činiš - te biva večer.

Narod: Amen!

אֶהְבֵּת עוֹלָם עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֶהְבֵּת: תּוֹרָה וּמִצְוֹת.
וְחֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים. אוֹתָם לְמַדַּת - עַל כֵּן. יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמֵנוּ: נְשִׁיחַ בְּחֻקֵי רְצוֹנְךָ.
וְנִשְׂמַח וְנַעֲלוֹז בְּדַבְרֵי תוֹרַתְךָ. לְעוֹלָם וָעֶד - כִּי
הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ. וּבָהֶם נִהְגֶה יוֹמָם
וְלַיְלָה: וְאֶהְבֵּתְךָ לֹא תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם וָעֶד -
כִּי הִיא עֲטָרַת רֹאשֵׁנוּ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד:

העם: אָמֵן!

Aavat olam ameha Yisrael aavta. Tora umicvot
vehukim umišpatim otam limadeta. - Al ken Adonay,
Eloenu, bešohbenu uvkumenu nasiah behukeha,
venismah venaaloz bedivre Torateha uvemicvoteha
leolam vaed. - Ki em hayenu veoreh yamenu, uvaem
nege yomam valayla. Veaavateha lo tasur mimenu
leolamim - ki i ateret rošenu.

Baruh Ata, Adonay, oev et amo Yisrael laad.

Narod: Amen!

Ljubavlju vječnom narod Tvoj Izraela ljubio si. Tori i zapovjedima, odredbama i propisima poučio si ih. Stoga, Gospode, Bože naš, kada liježemo i kada ustajemo, pričaćemo o zapovjedima Tvojim, i radovati se i veseliti se riječima Tore Tvoje i zapovjedima Tvojim - zauvijek. - Jer one su život naš i duljina dana naših, njima ćemo se baviti danju i noću. Ljubavi svoje ne uskrati nam - jer ona je kruna glave naše.

Blagosloven si Ti, Gospode, koji ljubiš narod svoj Izraela zauvijek.

Narod: *Amen!*

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. יְהוָה אֶחָד:

רק את הפסקה הזאת (גם ביום הכפורים) אומרים

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַהֲבַת אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. בְּכֹל-לִבְבְּךָ וּבְכֹל-
נַפְשְׁךָ. וּבְכֹל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם. עַל-לִבְבְּךָ: וְשִׁנְתָם לְבִינֶיךָ.
וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ.
וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וְקִשַּׁרְתָּם לְאוֹת עַל-יָדְךָ. וְהָיוּ
לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכִתַּבְתָּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ
וּבְשַׁעְרֶיךָ:

Šema Yisrael!
Adonay Eloenu - Adonay ehad!

Ovaj stih se govori bezglasno:

Baruh šem kevod malhuto leolam vaed.

Veaavta et Adonay Eloeha behol levaveha, uvhol nafšeha uvhol meodeha. Veayu adevarim aele, ašer anohi mecaveha ayom, al levaveha. Vešinantam levaneha, vedibarta bam bešivteha, beveteha uvlechteha vadereh, uvšohbeha uvkumeha. Ukšartam leot al yadeha, veayu letotafot ben eneha. Uhtavtam al mezuzot beteha uvišareha.

*Čuj Izraelu!
Gospod, naš Bog - Gospod je jedan!*

Ovaj stih se govori bezglasno:

Blagosloveno neka je na vjekove ime Njegovog slavnog kraljevstva.

Ljubi Gospoda Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom. Neka ove riječi, koje ti ja zapovijedam danas, budu u srcu tvome. Ponavljaj ih sinovima svojim, govori o njima kad sjediš u kući svojoj i kad ideš putem, kad liježeš i kad ustaješ. Veži ih sebi na ruku za znak - i neka ti budu kao počeonik među očima. Napiši ih na dovratke kuće svoje - i na vratima svojim.

וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹתַי. אֲשֶׁר אֲנִי
מִצְוֶה אֹתְכֶם הַיּוֹם. לֹא־הִבֵּה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.
וּלְעַבְדוֹ - בְּכָל-לִבְבְּכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי
מְטֵר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ. יוֹרֵה וּמְלַקֹּשׁ. וְאִסְפַּת
דָּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וַיִּצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדֶךָ
לְבַהֲמֹתֶיךָ. וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הַשְּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן-
יִפְתָּה לְבַבְכֶם. וְסָרְתֶם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף-יְהוָה בְּכֶם. וְעָצַר
אֶת-הַשָּׁמַיִם וְלֹא-יִהְיֶה מְטֵר. וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
אֶת-יְבוּלָהּ. וְאֲבַדְתֶּם מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה
אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם: וְשָׁמַתֶּם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי
עַל-לִבְבְּכֶם וְעַל-נַפְשְׁכֶם. וְקִשְׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת
עַל-יַדְכֶם. וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֹתֶם
אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם. לְדַבֵּר בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ. וּבְשֹׁכֶכְךָ וּבְקוֹמְךָ: וְכִתְבָתְּם עַל-
מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמִי
בְּנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם
לָתֵת לָהֶם. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ:

Veaya, im šamoa tišmeu et micvotay, ašer anohi mecave ethem, ayom - leaava et Adonay, Elohem, ul'ovdo behol levavhem uvhol nafšehem. Venatati metar arcehem beito, yore umalkoš. Veasafta deganeha vetirošeha veyicareha. Venatati esev besadeha liveemteha - veahalta vesavata. Išameru lahem pen yifte levavhem - vesartem, vaavadtem eloim aherim, veištahavitem laem. - Vehara af Adonay bahem, vaacar et ašamayim - velo yiye matar, vaadama lo titen et yevula, vaavadtem, meerea, meal aarec atova ašer Adonay noten lahem. Vesantem et devaray ele al levavhem veal nafšehem, ukšartem otam leot al yedhem, veayu letotafot ben enehem, velimadtem otam et benehem - ledaber bam, bešivteha beveteha uvlechteha vadereh, uvšohbeha uvkumeha. Uhtavtam al mezuzot beteha uvišareha - lemaan yirbu yemehem vime benehem, al aadama ašer nišba Adonay laavotehem latet laem - kime ašamayim al aarec.

I biće, ako budete slušali zapovijesti moje, koje vam ja, danas, zapovijedam - da ljubite Gospoda Boga svojega, i da mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Daću tada dažd zemlji vašoj na vrijeme, i rani i kasni, i sabiraćeš žito svoje - i ješćeš i nasitićeš se. Čuvajte se da se ne prevari srce vaše i ne odmetnete se pa da poslužite drugim bogovima i poklonite im se - da se ne bi podigao na vas gnjev gospodnji da vam zatvori nebo da ne bude dažda, te da zemlja ne dadne roda svojega - da se ne izgubite, brzo, sa lica zemlje dobre, koju vam Gospod daje. Stavite ove moje riječi u srce svoje, u dušu svoju, svežite ih sebi na ruke za znak, i neka budu kao počeonici među očima vašim. - Poučite sinove svoje govoreći o njima: kada sjediš kod kuće svoje, na putu, kad liježeš i kad ustaješ. Napiši ih na dovratcima doma svojega i na vratima svojim. - da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših u zemlji za koju se zakle Gospod ocima vašim da će im je dati - dokle je neba nad zemljom.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם. וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל-
כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם. וְנָתַנּוּ עַל-צִיצֵת הַכֶּנֶף
פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת. וּרְאִיתֶם אֹתוֹ
וּזְכַרְתֶּם אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה. וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם.
וְלֹא תִתְּוּרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם. אֲשֶׁר-
אִתְּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם
אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי. וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם. לֵהֵיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם:

Vayomer Adonay el Moše lemor: Daber el bene
Yisrael veamarta aleem, veasu laem cicit al kanfe
bigdeem ledorotam. Venatenu al cicit akanaf, petil
tehelet - veaya lahem lecicit - uritem oto, uzhartem et
kol micvot Adonay - vaasitem otam - velo taturu
ahare levavhem, vaahare enehem, ašer atem zonim
ahareem. - Lemaan tizkeru vaasitem et kol micvotay,
viyitem kedošim leElohem. Ani Adonay Elohem,
ašer oceti ethem meerec Micrayim, liyot lahem
leEloim. Ani Adonay Elohem.

I reče Gospod Mojsiju, govoreći: govori sinovima Izraelovim i reci im neka si naprave rese na čoškovima odjeće svoje za sva pokoljenja, i neka stave na rese vrpcu plavu. Neka vam budu rese da se, vidjevši ih, sjetite svih zapovjedi gospodnjih i da ih sprovedete u djelo. - a ne da se ponesete za srcima svojim i za očima svojim, za kojima idući činite preljubu. Da bi se sjećali i sproveli u djelo sve moje zapovjedi, i da bi ste bili sveti Bogu svojemu. Ja sam Gospod, Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja sam Gospod Bog vaš.

**אַמֶּת אֱמוּנָה כָּל זֵאת קִים עֲלֵינוּ. כִּי הוּא יְהוָה
אֵל הַיָּנוּ וְאַנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אֶמֶת מִלִּפְנֵי וְאַפְס
זוֹלָתוֹ - הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים. הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף
עֲרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם. הַמְּשַׁלֵּם גְּמוּל
לְכָל אִיבֵי נַפְשֵׁנוּ. הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נִתֵּן
לְמוֹט רְגֵלָנוּ. הַמְדַרְיָכֵנוּ עַל בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ. וַיִּרָם
קִרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ. הַעֲשֵׂה לָנוּ נִקְמָה**

בְּפָרְעָה. אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם.
הַמֶּכָּה בְּעִבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם. וַיּוֹצֵא אֶת
יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם. לְחֵרוֹת עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנָיו בֵּין
גִּזְרֵי יַם סוּף. וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם.
בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע. רָאוּ בָנִים אֶת גְּבוּרָתוֹ. וְהוֹדוּ
וְשִׁבְּחוּ לְשִׁמּוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם. וְעָנוּ
כֻּלָּם בְּשִׂמְחָה רַבָּה. וְאָמְרוּ מִי כַּמֶּכָּה בְּאֱלִים
יְהוָה. מִי כַּמֶּכָּה נְאֻדָּר בְּקִדְשׁ. נוֹרָא תְהִלַּת.
עֲשֵׂה פֶלֶא: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד. וְנֹאמְרוּ
גְּאֻלָּנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ. קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל:

העם: אָמֵן!

Emet emuna kol zot kiyam alenu - ki u Adonay
Eloenu - vaanahnu Yisrael amo. Emet Malkenu,
veefes zulato, apodenu miyad melahim, agoalenu
mikaf kol aaricim. A-El anifra lanu mikol carenu,
amešalem gemul lehol oyeve nafšenu. Asam nafšenu
vahayim, velo natan lamot raglenu. Amadrihenu al
bamot oyevenu, vayarem karnenu al kol sonenu.
Aose lanu nekama befarō, otot umofetim - beadmat
bene Ham. Amake beevrato kol behore Micrayim;

vayoce et amo Yisrael, mitoham - leherut olam.
Amaavir banav ben gizre yam suf, vet rodefeem, veet
soneem bitomot tiba. Rau vanim et gevurato, veodu
vešibehu lišmo, umalhuto veracon kibelu aleem -
veanu kulam besimha raba, veameru: mi kamoha
baelim Adonay? Mi kamoha needar bakodeš, nora
teilot, ose pele? Adonay yimloh leolam vaed!
Veneemar: goalenu Adonay Cevaot - šemo Kedoš
Yisrael.

Baruh Ata, Adonay, gaal Yisrael.

Narod: AMEN!
----

*Istina je vjerna sve ovo i na nama se ispunilo - jer
On je Gospod Bog naš, a mi smo Izrael - narod
Njegov. Istiniti je Kralj naš - i nema nikog osim
Njega. On je Otkupitelj naš iz ruke kraljeva, i
Osloboditelj iz zamki svih tirana. On je Bog što nas
oslobađa svake nevolje, koji plaća svim
neprijateljima duše naše prema rađenju njihovom.
On je stavio dušu našu u život i nije dao nozi našoj
da popuzne. On nas vodi na visine neprijatelja naših
- i podiže rog naš nad mrzitelje naše. On učini za
nas osvetu faraonu, znake i čudesa - poput onih što*

ih učini u zemlji sinova Hamovih. On bije, u bijesu svojemu, sve prvence misirske; a narod svoj Izraela izvede između njih - na slobodu vječnu. On provodi sinove svoje rascjeplinama mora Crvenoga, a progonitelje njihove i mrzitelje njihove u dubinama potopi. Vidješe sinovi slavu njegovu, slavu daše i hvalu imenu Njegovom, u radosti velikoj, i svi rekoše: Ko je kao Ti među bogovima Gospode? Ko je kao Ti divan u svetinji, strašan u slavi, čudesa tvorac? Neka bi Gospod kraljevao zauvijek. I rečeno bi: Izbavi nas Gospod - Svetac Izraelov Ime je Njegovo. Blagosloven si Ti, Gospode, koji oslobodi Izraela.

Narod: *AMEN!*

הַשְׁפִּיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם. וְהַעֲמִידֵנוּ
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ.
וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ: וְהִגֵּן בְּעַדָּנוּ.
וְשִׁמְרֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל דָּבָר רָע וּמִפְּחָד לֵילָה.
וְשִׁבֹר הַשֶּׁטֶן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ. וְשִׁמֹּר צִאתָנוּ
וּבֹאֵנוּ - כִּי שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה: וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ

תִּסְתִּירוּנוּ. כְּדָבַר שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן
שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ שׁוֹמֵר עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד:
בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אָמֵן וְאָמֵן! יִמְלֹךְ יְהוָה
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: וַיֵּרָא כָּל הָעָם. וַיִּפְּלוּ עַל
פְּנֵיהֶם. וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים. יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיִּמְלֵא כְבוֹד
יְהוָה אֶת כָּל הָאָרֶץ: בְּרוּךְ יְהוָה בַּיּוֹם. בְּרוּךְ
יְהוָה בְּלַיְלָה. בְּרוּךְ יְהוָה בַּבֶּקֶר. בְּרוּךְ יְהוָה
בָּעֶרֶב. בְּרוּךְ יְהוָה בְּשִׁכְבּוֹ. בְּרוּךְ יְהוָה בְּקוּמָנוּ.
הָאֵל אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמְּתִים. אֲשֶׁר
בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ - בִּיָּדָךְ
אֶפְקֵיד רוּחִי. פְּדִית אֹתִי יְהוָה. אֵל אֱמֶת. יֵרָאוּ
עֵינֵינוּ. וַיִּשְׂמַח לִבֵּנוּ. וַתִּגַּל נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ.
בְּאִמּוֹר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ: יְהוָה מֶלֶךְ. יְהוָה
מֶלֶךְ. יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמוֹלֵךְ בְּכְבוֹדוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד. יִמְלֹךְ לְעוֹלָם
וָעַד. - אָמֵן!

העם: אָמֵן!

Aškivenu Adonay Eloenu lešalom, veamidenu lehayim ulšalom. Ufros alenu sukat šelomeha, vetakenenu beeca tova milefaneha. Veagen baadenu - vešomerenu, veacilenu mikol davar ra umipahad layla, ušvor satan milefanenu umeaharenu, ušmor cetenu uvoenu - ki šomerenu umacilenu ata. Uvcel kenafeha tastirenu - kadavar šeneemar: ine lo yanum velo yišan šomer Yisrael. Baruh šomer amo Yisrael laad. Baruh Adonay leolam - Amen ve-Amen! Yimloh Adonay leolam - amen veamen! Vayar kol aam - vayiplu al peneem vayomeru: Adonay U a-Eloim! Adonay U a-Eloim! Baruh šem kevodo leolam. Vimale kevod adonay kol aarec. Baruh adonay bayom, baruh Adonay balayla. Baruh Adonay baboker, baruh Adonay baerev. Baruh Adonay bešohbenu, baruh Adonay bekumenu. A-El ašer beyado nafšot ahayim veametim - ašer beyado nefeš kol hay, veruah kol basar iš - beyadeha afkid ruhi, padita oti Adonay El emet. Yiru enenu, veyismah libenu vetagel nafšenu bišuateha - beemor leciyon malah Eloayih. Adonay meleh, Adonay malah, Adonay yimloh leolam vaed.

Baruh Ata Adonay, amoleh bihvodo, hay vekayam -
tamid yimloh leolam vaed. - Amen!

Narod: AMEN!

Uspavaj nas, Gospode Bože naš, u miru, i podigni nas u život i mir. Razastru nad nama šator mira svojega, i ispravi nas pred sobom savjetom dobrim. Štiti nas, čuvaj nas - i spasi nas svake stvari zle i straha noćnoga. Otjeraj i ukloni Sotonu ispred nas i iza nas, čuvaj izlazak naš i ulazak - jer Čuvar i Izbavitelj naš jesi Ti - i pod sjen krila svojih zakrili nas - kao što je rečeno: "Jer ne drijema i ne spava Čuvar Izraelov. Blagosloven koji čuva narod svoj Izraela zauvijek. - Amen! Blagosloven Gospod - Amen, Amen! Neka Gospod kraljuje zauvijek - Amen, Amen! I vidje sav narod, i padoše ničice, i rekoše: Gospod je Bog, Gospod je Bog. Neka je blagosloveno ime Njegovo zauvijek. I ispuniće slava Gospodnja svu zemlju. Neka je blagosloven Bog danju, neka je blagosloven Bog noću. Neka je blagosloven Bog ujutru, neka je blagosloven Bog uveče. Neka je blagosloven Bog kad liježemo, neka je blagosloven Bog kad ustajemo. Bože u čijoj su

ruci duše živih i duše mrtvih, u čijoj je ruci duša sveg živog - i duh svakog čovjeka. U ruke ću Tvoje predati duh svoj. Iskupio si me Gospode Bože Istiniti. Neka vide oči naše, neka se obraduje srce naše, i neka se uzveseli duša naša spasenjem Tvojim - kad kažeš Cionu: Bog Tvoj nek kraljuje. Gospod je Kralj, Gospod je kraljevao, i Gospod će kraljevati zauvijek. Blagosloven si Ti Gospode koji kraljuješ u slavi svojoj, Živi i Vječni, zauvijek kraljuj zauvijek. - Amen!

Narod: AMEN!

”בערב כל העם יושבין - והוא עומד ואומר...”

המתפלל יחירי מדלג על הקדיש:

שליח הצבור: **תְּגַדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא!**

העם: אָמֵן!

שְׁלִיחַ הַצְּבוּר: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרְעוּתָהּ. וְיִמְלוּךְ
מַלְכוּתָהּ. וְיִצְמַח פְּרֻקְנֵיהָ. וְיִקְרַב מְשִׁיחֵיהָ.
וְיִפְרוֹק עַמֵּיהָ. בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל
בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּעַגְלָא וּבְזַמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

העם בכל כחם. ושליח הצבור אתם:

אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי
עַלְמֵיָא:

שְׁלִיחַ הַצְּבוּר: יְתְּבָרַךְ!

העם: אָמֵן!

שְׁלִיחַ הַצְּבוּר: יִשְׁתַּבַּח. יִתְפָּאֵר. יִתְרוֹמַם. יִתְעַלֶּה.
יִתְהַדָּר. יִתְהַלָּל וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֵיהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא!

העם: אָמֵן!

שְׁלִיחַ הַצְּבוּר: לְעֵילָא לְעֵילָא מִן כָּל בְּרֻכְתָּא
שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא. דְאִמִּירֵן בְּעֶלְמָא.

העם: אָמֵן!

“Uveče sav narod sjedi – a hazan stoji i govori... i počinje da izgovara blagoslove od “Šema”, potom kaže kadiš - a potom svi ustaju i tiho se mole. (*Ilhot tefila* – “Propisi o molitvi” 9:10).

Pojedinac koji se moli sam preskače *kadiš*.

hazan: Yitgadal veyitkadaš šeme raba...

svi: Amen!

hazan: ... bealma divera hirute, veyamliv malhute, veyacmah purkane vikarev mešihe...

svi: Amen!

hazan: ... behayehon uvyomohon - uvhaye dehol bet yisrael, baagala, uvizman kariv - veimru: Amen!

svi: Amen! Yee šeme raba mevarah lealam ulalme almaya!

hazan: Yee šeme raba mevarah lealam ulalme almaya! Yitbarah, veyištabah, veyitpaar, veyitromam, veyitnase, veyitadar, veyitale veyitalal šeme dekušša, berih U...

svi: Amen!

hazan: ... leela min kol birhata, širata, vetušbehata
veneheimata daamiran bealma - veimru: Amen!
svi: Amen!

“Uveče sav narod sjedi – a on stoji i govori... i počinje da
izgovara blagoslove od “Šema”, potom kaže kadiš - a
potom svi ustaju i tiho se mole. (“*Ilhot tefila*” – “Propisi
o molitvi” 9:10)

Pojedinac koji se moli sam preskače kadiš.

hazan: *Neka se veliča i neka se sveti ime veliko...*

svi: *Amen!*

hazan: *... u svijetu koji je stvorio po svojoj volji, i
neka se zacari carstvo Njegovo, i neka procvjeta
spasenje Njegovo, i neka bi bio blizu Pomazanik
Njegov...*

svi: *Amen!*

hazan: *... za života vaših i u dane vaše - te za života
svog Doma Izraelovog – brzo i u vrijeme skoro – i
recite: Amen!*

svi: *Amen! Neka bude veliko ime blagosloveno
zauvijek i u vijeke vijekova!*

hazan: Neka bude veliko ime blagosloveno zauvijek i u vijeke vijekova! Neka bi bilo blagosloveno, slavljeno, čašćeno, uzdignuto, uzvrhovljeno, urešavano, uzvišeno i hvaljeno ime Svetog blagosloven neka je...

svi: Amen!

hazan: ... koje je znad svakog blagoslova, pjesme, ode i pohvale koje se govore na zemlji – i recite: Amen!

svi: Amen!

אחרי ברכת "השכיבנו" והקדיש, הכל עומדים מיד ומתפללים בלחש:

Nakon "Aškivenu" i kadiša svi stoje i mole se u sebi:

'AMIDA (STOJEĆA
MOLITVA) - ili
ŠEMONE 'ESRE
(OSAMNAESTICA):

'Amida se moli stoječki, sastavljenih nogu (kao u stroju) i lica okrenutog prema istoku (Jerusalimu - odn. Hramu). U večernjoj molitvi hazan se ne vraća na 'Amida nakon bezglasnog čitanja - nego odmah prelazi na "qadiš titqabal".

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

חוסר כונה בברכה הראשונה מעכב (הלכות תפלה י:א) - והכונה היא שיפנה המתפלל את לבו מכל המחשבות, ויראה עצמו כאילו הוא עומד לפני השכינה. (שם ד:ט"ו)

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וְאַלֵּהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְּנֵיהֶם: מְלַךְ רַחֲמָן וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגַן אַבְרָהָם:

Adonay, sefatay tiftah - ufi yagid teilateha.

Načelno, u toku cijele *amida* treba imati *kavana* – dakle treba napustiti sve druge primisli i usresrediti se na misao da u toku *amida* čovjek stoji pred Sveprisutnošću. Ipak, samo u slučaju prvog blagoslova nedostatak *kavana* obezvrjeđuje cijelu *tefila*. Onaj ko bi izgovorio cijelu *amida* a da samo u prvom blagoslovu nije imao *kavana* – mora se vratiti na početak *amida*. Što se ostalih blagoslova tiče – nedostatak *kavana* ne obezvrjeđuje cijelu *tefila* – stoga, onaj ko bi imao *kavana* samo u toku prvog blagoslova, dok bi ostale izgovorio samo mehanički

– time ipak izlazi iz obaveze, i ne mora se vraćati na početak *amida* – vidi *Ilhot tefila* 10:1 i 4:15.

Prilikom izgovaranja riječi *baruh* treba blago spustiti koljena i povijati glavu i trup ka zemlji sve dok se svi pršljenovi ne pomjere – i dok gornji dio tijela ne poprimi oblik duge. U toku izgovaranja imena *Adonaj* treba se postepeno potpuno ispraviti – ne bi li se time ispunio biblijski stih (Psalma 146:8) "*Gospod ispravlja pognute*"

–

Vidi *Ilhot tefila* 5:10.

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, vEloe avotenu - Elo
Avraam, Elo Yichak vEloe Yaakov. A-El agadol,
agibor veanora, El elyon, gomel hasadim tovim.
Kone akol - Vezoher hasde avot; umevi goel livne
veneem. Meleh rahaman, umošiya umagen.

Jednako kao i na početku ovog blagoslova - prilikom izgovaranja riječi *baruh* treba blago spustiti koljena i povijati glavu i trup ka zemlji sve dok se svi pršljenovi ne pomjere – i dok gornji dio tijela ne poprimi oblik duge. U toku izgovaranja imena *Adonaj* treba se postepeno potpuno ispraviti.

Baruh Ata, Adonay, magen Avraam.

*Gospode, usne moja otvori - i usta će moja
kazivati hvalu tvoju.*

Načelno, u toku cijele *amida* treba imati *kavana* – dakle treba napustiti sve druge primisli i usresrediti se na misao da u toku *amida* čovjek stoji pred Sveprisutnošću. Ipak, samo u slučaju prvog blagoslova nedostatak *kavana* obezvrijeđuje cijelu *tefila*. Onaj ko bi izgovorio cijelu *amida* a da samo u prvom blagoslovu nije imao *kavana* – mora se vratiti na početak *amida*. Što se ostalih blagoslova tiče – nedostatak *kavana* ne obezvrijeđuje cijelu *tefila* – stoga, onaj ko bi imao *kavana* samo u toku prvog blagoslova, dok bi ostale izgovorio samo mehanički – time ipak izlazi iz obaveze, i ne mora se vraćati na početak *amida* – vidi *Ilhot tefila* 10:1 i 4:15.

Prilikom izgovaranja riječi *blagosloven* treba blago spustiti koljena i povijati glavu i trup ka zemlji sve dok se svi pršljenovi ne pomjere – i dok gornji dio tijela ne poprimi oblik duge. U toku izgovaranja imena *Gospod* treba se postepeno potpuno ispraviti – ne bi li se time ispunio biblijski stih (Psalma 146:8) "*Gospod ispravlja pognute*" –

Vidi *Ilhot tefila* 5:10.

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš i bože otaca naših - Bože Avraama, Bože Isaka i Bože Jaakova. Bože veliki, moćni i strašni. Uzvišeni Bože,

*dodročinitelju, sve Ti pripada - a Ti se sjećaš pravde
otačke i dovodiš spasitelja sinovima sinova njihovih.
Kralju milosrdni, spasitelju i zaštito.*

Jednako kao i na početku ovog blagoslova - prilikom izgovaranja riječi *baruh* treba blago spustiti koljena i povijati glavu i trup ka zemlji sve dok se svi pršljenovi ne pomjere – i dok gornji dio tijela ne poprimi oblik duge. U toku izgovaranja imena *Adonaj* treba se postepeno potpuno ispraviti.

Blagosloven si Ti, Gospode, štite Avraamov.

**אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחִיָּה מֵתִים אֶתָּה.
רַב לְהוֹשִׁיעַ:**

בקיץ, ממוסף של יום טוב ראשון של חג המצות,

הלכות תפלה ב:יז. י:ח.

מוריז הָטָל.

בחורף, ממוסף של שמיני עצרת, מבקשים כאן על

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם.

בכל מקרה ממושיכים כאן:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רַבִּים. רוֹפֵא חוֹלִים. וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים וּמְתִיר
אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישָׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךְ
בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ. מִמֵּית וּמְחַיֶּה. וְנֹאמֵן
אֶתְּהָ לְהַחְיֹת מֵתִים: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְחַיֶּה
הַמֵּתִים:

Ata gibor, leolam, adonay, mehaye metim. Ata rav
leošia.

Ljeti, od *musafa* prvog dana *Pesaha*, ovdje se moli za
rosu. Onaj ko ljeti ne spomene na ovom mjestu ni rosu ni
kišu – ne mora moliti *amida* ponovo – dok onaj koji bi
pogriješio, i ljeti molio na ovom mjestu za kišu – mora
ponoviti cijelu *amida*. - *Ilhot tefila* 2:17, 10:8.

morid atal,

Zimi, od *musafa* na *Šemini Aceret*, ovdje se moli za kišu.
Onaj ko zimi ne spomene na ovom mjestu ni kišu ni rosu

–mora ponoviti cijelu *amida* – dok onaj koji bi pogriješio, i zimi molio na ovom mjestu za rosu – ne mora moliti ponovo. - *Ilhot tefila* 2:17, 10:8.

mašiv aruah umorid agešem,

Uvijek se nastavlja ovde:

mehalkel hayim behesed, mehaye metim berahamim rabim. Rofe holim, vesomeh nofelim, umatir asurim, umkayem emunato lišene afar. Mi hamoha, baal gevurot, umi dome lah, Meleh, memit umhaye? Veneeman Ata leahayot metim. Baruh Ata, Adonay, mehaye ametim.

Moćan si, zauvijek, Gospode. Ti oživljavaš mrtve. Velik si spasenjem,

Ljeti, od *musafa* prvog dana *Pesaha*, ovdje se moli za rosu. Onaj ko ljeti ne spomene na ovom mjestu ni rosu ni kišu – ne mora moliti *amida* ponovo – dok onaj koji bi pogriješio, i ljeti molio na ovom mjestu za kišu – mora ponoviti cijelu *amida*. - *Ilhot tefila* 2:17, 10:8.

Ti spuštaš rosu,

Zimi, od *musafa* na *Šemini Aceret*, ovdje se moli za kišu. Onaj ko zimi ne spomene na ovom mjestu ni kišu ni rosu –mora ponoviti cijelu *amida* – dok onaj koji bi pogriješio,

i zimi molio na ovom mjestu za rosu – ne mora moliti ponovo. - *Ilhot tefila* 2:17, 10:8.

obrćeš vjetar i spuštaš kišu,

Uvijek se nastavlja ovde:

dobrotom prehranjuješ žive, velikim milosrđem oživljavaš mrtve, liječiš bolesne i podižeš posrnule, oslobađaš sužnje i držiš obećanje onima što u prahu spavaju. Ko je kao Ti, Gospodaru moći, i ko ti je sličan, Kralju, koji daruješ smrt i život? Ti si vjeran da podigneš mrtve. Blagosloven Ti, Gospode, koji podižeš mrtve.

מראש השנה עד יום הכפורים יש להחליף את

אתה קדוש. וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וְקְדוּשֵׁימֶיךָ בְּכָל יוֹם
יְהִלְלוּךָ. שְׁלֵחַ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹה. הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

U toku deset dana pokore - od *Roš aŠana* do *Yom aKipurim* riječi "*aEl akadoš*", redovne zaključne riječi ovog blagoslova, treba zamjeniti riječima "*ameleh*"

akadoš“. Onaj ko bi pogriješio i završio blagoslov redovnim zaključnim riječima mora se vratiti na početak *amida* ispočetka – vidi *Ilhot tefila* 10:13.

Ata kadoš, vešimha kadoš, ukdošim behol yom yealeluha. - Sela! Baruh Ata, Adonay, aMeleh akadoš.

U toku deset dana pokore - od *Roš aŠana* do *Yom aKipurim* riječi "*Bože Sveti*", redovne zaključne riječi ovog blagoslova, treba zamjeniti riječima "*Kralju Sveti*". Onaj ko bi pogriješio i završio blagoslov redovnim zaključnim riječima mora se vratiti na početak *amida* ispočetka – vidi *Ilhot tefila* 10:13.

Ti si svet, ime Ti je sveto i sveti Tvoji svaki dan Te slave. - Sela! Blagosloven Ti, Gospode, Kralju sveti.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת. וּמְלַמֵּד לְאִנוּשׁ בִּינָה.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת. יוֹם טוֹב. וְיוֹם הַכַּפּוּרִים. מוֹסִיפִים

וְאַתָּה הַבְּדִלְתָּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוּל. וּבֵין אֹר לְחוּשׁ דָּ.

ימי המעשה. כשם שהבדלת בין קדש לחול -

**חננו מאתך דעה ובינה והשכל: ברוך אתה
יהוה. חונן הדעת:**

Ata honen leadam daat, umlamed leenoš bina.

Na Izlasku Šabata, Yom Tova (Tora Praznika) i Yom a-Kipurima ubacuje se u ovaj blagoslov avdala. (Ako neko zaboravi da je kaže ne mora se vraćati na početak.):

Veata ivdalta ben kodeš lehol, uven or lehošeh, uven Yisrael lagoyim, uven yom aševii lešešet yeme amaase. - Kešem šeivdalta ben kodešlehol - kah pedenu veacilenu mikol mine mašhit umikol mine puranut amitragšot lavo baolam, vešomerenu min akol -

Vehonenu meiteha dea, bina veaskel.

Baruh Ata, Adonay, honen adaat.

Ti daruješ čovjeka spoznajom i podučavaš čovjeka razumu.

Na Izlasku Šabata, Yom Tova (Tora Praznika) i Yom a-Kipurima ubacuje se u ovaj blagoslov avdala. (Ako neko zaboravi da je kaže ne mora se vraćati na početak.):

Ti si učinio razliku između svetog i profanog, između svjetlosti i mraka, između Izraela i naroda i između dana sedmoga i šest dana radnih. - Kao što si učinio razliku između svetog i nesvetog - tako nas izbavi i spasi od svake vrste štetočina i svake vrste bijede koja predstoji svijetu, i od svega nas sačuvaj -

Daruj nas znanjem, razumijevanjem i prosvećenošću. Blagosloven si Ti, Gospode, koji daruješ spoznaju.

**הַשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ. וְקַרְבֵּנוּ מִלְכָּנוּ
לְעִבּוֹדָתְךָ. וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהּ. הַרוֹצֵה בְּתִשׁוּבָה:**

Ašivenu, Avinu, letorateha, vekarevenu, Malkenu, laavodateha. Veahazirenu vitšuva šelema lefaneha.

Baruh Ata, Adonay, aroce bitšuva.

Vrati nas, Oče naš, Tori svojoj. Približi nas, Kralju naš, službi svojoj. Vrati nas u potpuno pokajanje pred licem tvojim. Blagosloven si Ti, Gospode, koji želiš pokajanje.

**סֵלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחוּל לָנוּ מִלְּפָנֶיךָ כִּי
פָּשְׁעָנוּ - כִּי אֵל טוֹב וְסֵלַח אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. חֲנוּן וּמְרַבֵּה לְסֵלַח:**

Selah lanu, Avinu - ki hatanu. Mehol lanu, Malkenu
- ki fašanu. Ki El tov vesalah Ata.

Baruh Ata, Adonay, hanun, amarbe lisloah.

Oprosti nam, Oče naš, jer pogriješismo. Oprosti nam, Kralju naš, jer prestupismo. Jer dobar Bog, koji prašta, jesi Ti. Blagosloven si Ti, Gospode milosrdni, koji mnogo praštaš.

**רָאָה בְּעֵינֵינוּ. וְרִיבָה רִיבֵנוּ. וּמַהֲרָ לְגַאֲלוֹנוּ. כִּי אֵל
מֶלֶךְ גּוֹאֵל חֲזַק אֶתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. גּוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל:**

Ree beonyenu, veriva rivenu, umeera goalenu geula
šelema. - ki El goel hazak ata.

Baruh Ata, Adonay, goel Yisrael.

*Vidi bijedu našu. Ti bij bitku našu, i ubrzo nas
otkupi potpunim otkupljenjem. - Jer snažan
otkupitelj jesi Ti.*

Blagosloven si ti, Gospode, otkupitelju Izraela.

**רְפָאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִשְׁעָה.
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכֹל תַּחֲלוּאֵינוּ - כִּי אֵל
רוֹפֵא רַחֲמָן אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. רוֹפֵא חוֹלֵי
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:**

Refaenu, Adonay Eloenu - venerape; ošiyenu -
venivašea. Veale refua šelema lehol tahaluenu - ki
El rofe rahman veneeman Ata.

Baruh Ata, Adonay, rofe hole amo Yisrael.

*Izliječi nas, gospode, bože naš - i bićemo zdravi.
Spasi nas, i bićemo spašeni. Pošalji potpuno
izlječenje za sve boljke naše - jer bog i ljekar
milosrdan i vjeran jesi ti. Blagosloven si ti, gospode,
koji liječiš bolne naroda svog izraela.*

**בְּרַכְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ וּבְרַךְ אֶת
שְׁנֵתֵינוּ**

בְּקִיץ, מֵא' שֶׁל חוֹל הַמוֹעֵד שֶׁל חַג הַמִּצּוֹת - עַד ז'

אֲבָל מִי שֶׁבִיקֵשׁ מֵטֵר חוֹזֵר.
(הַלְכוֹת תַּפְּלָה בִּי"ח, י:ט)

בְּטַלְלֵי רְצוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָה - כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת:

בַּחֹרֶף, מִז' בַּחֲשׂוֹן (בִּישְׂרָאֵל - וּבַחוּ"ל מִיּוֹם

(הלכות תפלה ב:י"ח; י:ט)

וְתֵן טַל וּמָטָר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. וּשְׂבַע אֶת הָעוֹלָם
כְּלוּ מִטּוֹבְךָ. וְרוּחַ פְּנֵי תִבֵּל מְעוֹשֵׂר מִתְּנוּת יְדִיךָ.
וּשְׁמֵרָה וְהִצִּילָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת
וְאֵת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ מִכָּל מִינֵי מִשְׁחִית וּמִכָּל
מִינֵי פּוֹרְעָנוֹת. וְתֵן לָהּ אַחֲרִית וְתִקְוָה. שְׂבַע
וּשְׁלוֹם וּבְרָכָה בְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת:

ותמיד חותמים ב:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְבַרְךְ הַשָּׁנִים:

Barehenu, Adonay, Eloenu, behol maase yadenu,
uvareh et šenatenu

Ljeti, od prvog dana *Hol a-moed Pesaha* - pa do sedmog
dana mjeseca *Hešvana* (u Izraelu, a u dijaspori do
šezdesetog dana iza jesenje ravnodnevnice) ovdje se moli
za rosu. Onaj ko bi ljeti ispustio molbu za rosu – ne mora
moliti *amida* ponovo - ali onaj ko bi ljeti umjesto za rosu
molio za kišu mora ponoviti cijelu *amida* – vidi *Ilhot tefila*
2:18, 10:8.

betalele racon, beraha undava - kašanim atovot.

Zimi, od sedmog dana mjeseca *Hešvana* (u Izraelu, a u dijaspori od šezdesetog dana nakon jesenje ravnodnevnice ovdje se moli za kišu. Onaj ko bi zimi propustio kazati ovdje molbu za kišu – ako bi se sjetio prije nego što stigne do blagoslova "*šomea tefila*" - onda neka zamoli za kišu u sklopu blagoslova "*šomea tefila*", ako se ne bi sjetio prije nego je već izmolio cijeli blagoslov *šomea tefila* – tada neka se vrati na početak ovog blagoslova. Onaj ko se ne bi sjetio prije nego što je u potpunosti završio *amida* – mora se vratiti na početak *amida* – Ilhot tefila 2:18, 10:8.

veten tal umatar al pene aadama. Vesava et aolam kulo mituvah, verave pene tevel meošer matnot yadeha. Vešamera, veacila, Adonay Eloenu, et ašana azot, veet kol mine tevuata mikol mine mašhit, umikol mine puranut. Veten la aharit vetikva, vesova, vešalom uvraha - kašanim atovot.

Zaključne riječi blagoslova su uvijek iste:

Baruh Ata, Adonay, mevareh ašanim.

Blagoslovi nas, Gospode, Bože naš, u svakom djelu ruku naših - i blagoslovi godinu

Ljeti, od prvog dana *Hol a-moed Pesaha* - pa do sedmog dana mjeseca *Hešvana* (u Izraelu, a u dijaspori do šezdesetog dana iza jesenje ravnodnevnice) u ovom se

blagoslovu moli za rosu. Onaj ko bi ispustio molbu za rosu – svejedno ne mora moliti ponovo - ali onaj ko bi ljeti umjesto za rosu molio za kišu mora ponoviti molitvu – vidi *Ilhot tefila* 2:18, 10:8.

rosama milosti, birićetom i prekomjernim prinosom.

Zimi, od sedmog dana mjeseca *Hešvana* (u Izraelu, a u dijaspori od šezdesetog dana nakon jesenje ravnodnevnice ovdje se moli za kišu. Onaj ko bi zimi propustio kazati ovdje molbu za kišu – ako bi se sjetio prije nego što stigne do blagoslova "*Ti koji čuješ molitve*" - onda neka zamoli za kišu u sklopu blagoslova "*Ti koji čuješ molitve*", ako se ne bi sjetio prije nego je već izmolio cijeli blagoslov "*šomea tefila*" – tada neka se vrati na početak ovog blagoslova. Onaj ko se ne bi sjetio prije nego što je u potpunosti završio *amida* – mora se vratiti na početak *amida* – *Ilhot tefila* 2:18, 10:8.

i daj rosu i dažd širom zemlje, nasiti svijet cijeli dobrotom Tvojom, napoj lice živog svijeta iz bogatsta darova ruku Tvojih. Čuvaj i izbavi, Gospode Bože naš, godinu ovu i sve vrste njenih prinosa od svake vrste šteteočine i od siromaštva svakog. I daj joj posljedak i nadu, sitost, mir i blagoslov kao za dobrih godina.

Zaključne riječi blagoslova su uvijek iste:

Blagosloven si ti, Gospode, koji blagosiljaš godine.

**תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוֹתֵינוּ. וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ אֶת
כָּל גְּלוֹתֵינוּ. מֵאַרְבַּע כְּנָפֹת הָאָרֶץ. לְאַרְצֵנוּ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה. מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:**

Teka bešofar gadol leherutenu, vesa nes lekabec galuyotenu. Vekabecenu yahad, meera, mearba kanfot aarec - learcenu.

Baruh Ata, Adonay, mekabec nidhe amo Yisrael.

Zatrubi u veliki šofar, slobode naše radi. Podigni zastavu pod kojom ćeš sakupiti izgnanike naše. Skupi nas zajedno, brzo, sa sva četiri kraja zemaljska - u zemlju našu. Blagosloven si Ti, Gospode, koji sakupljaš odbačene, narod svoj Izraela.

**הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָא שׁוֹנָה וְיִזְעֲצֵינוּ כְּבַתְחִלָּה.
וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדְּךָ
בְּרַחֲמִים. בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט:**

מראש השנה עד יום הכפורים
ברוך אתה יהוה. המלך המשפט:
ברוך אתה יהוה. מלך אוהב צדקה ומשפט:

Ašiva šofetenu kevarišona, veyoacenu kevatehila.
Veaser mimenu yagon veanaha. Umlah alenu Ata,
Adonay, levadeha - berahamim, becedek uvmišpat.
Baruh Ata, Adonay, oev cedaka umišpat.

Od Roš a-Šana do Yom a-Kipurima umjesto "oev
cedaka umišpat" kaže se:
Baruh Ata, Adonay, ameleh amišpat.

*Vrati nam sudije naše, kao spočetka, i savjetnike
naše, kao sprva. Ukloni od nas tegobu i uzdisanje.
Zacari se nad nama Ti, Gospod, jedini, milosrđem,
pravdom i sudom. Blagosloven si Ti, Gospode, koji
voliš pravdu i sud.*

Od Roš a-Šana do Yom a-Kipurima umjesto "koji
voliš pravdu i sud" kaže se:
Blagosloven si Ti, Gospode, care suda.

לְמַשְׁמָדִים אֶל תְּהִי תִקְוָה. כָּל הַמִּינִים כָּרְגַע
יֵאבְדוּ. וּמַלְכוּת זְדוֹן תַּעֲקוֹר וְתִשְׁבּוֹר מְהֵרָה
בְּיַמֵּינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ
זָדִים:

Lamešumadim al tei tikva, vehol aminim kerega
yovedu, umalhut zadon taakor vetišbor meera
veyamenu.

Baruh Ata, Adonay, šover oyevim umahnia zedim.

*Za otpadnike nek ne bude nade, i svi (Jevreji) koji ne
vjeruju u Toru Tvoju u trenu neka propadnu, a
carstvo zla iščupaj i slomij brzo, u dane naše.
Blagosloven si Ti, Gospode, koji lomiš neprijatelje i
ponižavaš ohole.*

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל גְּרֵי הַצְּדָק. וְעַל
שְׂאֵרֵית עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְהִמוּ רַחֲמֶיךָ. יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שֶׁכֶר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
בְּאַמֶּת. וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם לֹא נִבוֹשׁ כִּי

**בְּשֵׁמֶךָ בְּטַחְנוּ. וְלִישׁוּעָתְךָ נִשְׁעָנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. מִשְׁעָן וּמִבְטָח לְצַדִּיקִים:**

Al acadikim, veal ahasidim, veal gere acedek, veal
šeerit ameha Bet Yisrael yeemu na rahameha,
Adonay Eloenu, veten sahar tov lehol abotehim
bešimha beemet, vesim helkenu imaem; leolam lo
nevoš - ki vešimha batahnu, velišuateha nišanenu.

Baruh Ata, Adonay, mišan umivtah lacadikim.

*A na pravedne, na pobožne, na pravedne pridošlice i
na ostatak naroda svojega Doma Izraelovog neka se
izlije milosrđe Tvoje Gospode Bože naš. Daj
nagradu dobru onima koji se, uistinu, uzdaju u ime
Tvoje - i daj da dio naš bude s njima. Neka se nikad
ne postidimo - jer u Tvoje se ime uzdasmo, i na
Tvoje spasenje se oslonismo. Blagosloven si Ti,
Gospode, uzdanico i oslonče pravednika.*

**תִּשְׁכּוֹן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּאֶשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וּבְנֵה
אוֹתָהּ בְּנֵן עוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:**

בתשעה באב מוסיפים כאן (הלכות תפלה ב:טז):

כחם יהוה אלהינו עלינו. ועל ישראל עמד. ועל

עקרה שלא ילדה. ויבלעוה

קולה. לבי לבי על חלליהם. מעי מעי על

בתוכה:

ברוך אתה יהוה. בונה ירושלים:

Tiškon betoh Yerušalayim ireha, kaašer dibarta.

Uvne ota, binyan olam, bimeera veyamenu.

Baruh Ata, Adonay, bone yerušalayim.

*Stoluj u gradu svome Jerusalimu, kao što si obećao,
i izgradi ga u gradjevinu neprolaznu, brzo i u dane
naše. ****

Blagosloven si Ti, Gospode, koji gradiš Jerusalim.

**אֵת צֶמַח דָּוִד מְהֵרָה תִצְמִיחַ. וְקֶרֶן תְּרוֹם
בִּישׁוּעָתְךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מִצְמִיחַ קֶרֶן
הַיְשׁוּעָה:**

Et cegah David meera tacmiah, vekarno tarum
bišuateha.

Baruh Ata, Adonay, macmiah keren yešua.

*Učini da korijen davida ubrzo isklija. - rog njegov
neka se podigne spasenjem tvojim.*

*Blagosloven si Ti, Gospode, koji pospješuješ rog
spasenja.*

בברכה הזאת יש רשות לכל אחד להוסיף בקשות

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ.
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. מִלִּפְנֵיךְ
מִלְכֵנוּ רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ:

ביום תענית ובמנחה בערב יום תענית אומרים
– ואין אמירתו מעכבת.
(הלכות תענית א:ט-י, הלכות תפלה י:ד):
עֲנֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. בְּיוֹם צוֹם הַתְּעֵנִית
מִמֶּנּוּ. וְאֵל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ מִשְׁמוֹעַ תְּפִלָּתֵנוּ: וְהָיָה
שְׁנֹאמַר - וְהָיָה טָרָם
וְאֲנִי

כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

***

Šema kolenu, Adonay Eloenu, hus verahem alenu,
vekabel berahamim uvracon et tefilatenu.
Milefaneha, Malkenu, rekam, al tešivenu.

Na javne postove kao Tiša beAv, Com Gedalya, Asara beTevet, Šiva Asar beTamuz ili Com Ester - te na dane ličnog posta dodaje se ovde:

Anenu, Adonay Eloenu, beyom ataanit aze - ki vecara gedola anahnu. Al taster paneha mimenu veal taalem ozneha mišemoa tefilatenu. - veye na karov lešavenu, terem nikra eleha anenu - kadavar šeneemar: "veaya terem yikrau vaani eene - od em medaberim vaani ešma".

Ki ata šomea tefilat kol pe.

Baruh Ata, Adonay, šomea tefila.

Čuj glas naš, Gospode Bože naš, smiluj se na nas, i primi s milosrđem i ljubavlju molitve naše. Ispred lica Tvojega, kralju naš, prazne nas ne vrati.

Na javne postove kao Tiša beAv, Com Gedalya, Asara beTevet, Šiva Asar beTamuz ili Com Ester - te na dane ličnog posta dodaje se ovde:

Odgovori nam, Gospode Bože naš, na dan ovog posta - jer u velikoj smo nevolji. Nemoj sakriti lica Tvojega od nas, i ne odvarti uho svoje da ne čuješ

*molitvu našu - nego budi blizu zazivanju našem.
Prije nego Te zazovemo odgovori nam - kao što je
rečeno: "biće pre nego što zazovu a ja ću im
odgovoriti - oni još govore - a ja ću već čuti".*

Jer ti čuješ molitvu svakih usta.

Blagosloven si Ti, Gospode, koji slušaš molitve.

**רָצָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
שָׁעָה. וְהָשִׁב הָעֲבוּדָה אֶל דְּבִיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן.
וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:**

בראש חודש (אינו מעכב בערבית. הלכות תפלה

ובחול המועד (מעכב - שם). שלא במוסף:

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא. יְגִיעַ.
זְכוּרֵנוּ.
יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. זְכוּרֵנוּ**

לְפָנֶיךָ. לְפָלִיטָה. לְטוֹבָה. לְחַן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים.

בראש חדש: ראש החדש הזה.

בחול המועד פסח: ביום מקרא קדש הזה. ביום

בחול המועד סוכות: ביום מקרא קדש הזה. ביום

- לְרַחֵם בּוֹ עַלֵּינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ. זְכַרְנוּ יְהוָה

וְתִרְצָנוּ וְתִחַזְּקֵנוּ עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְנוֹךְ לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים כְּמָאֵז: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמְחַזֵּיר
שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן:

RECE ADONAY, ELOENU, BEAMEHA
YISRAEL, ULITFILATAM ŠEE. VEAŠEV
AAVODA EL DEVIR BETEHA, VEIŠE YISRAEL,
UTFILATAM, MEERA, BEAAVA, TEKABEL
BERACON. UTEI LERACON, TAMID, AVODAT
YISRAEL AMEHA.

Tokom *Roš Hodeša* (mladog mjeseca) - te na *hol amoed*
(polupraznik) *Pesah* i *Sukot* dodaje se ovde:

Eloenu veEloe avotenu: yaale veyavo; yagia, yerae
veyerace; yišama, yipaked vizaher zihronenu,
vezihron avotenu; zihron Yerušalayim irah, vezihron
Mašiah ben David avdah, vezihron kol ameha Bet
Yisrael lefaneha: lifleta, letova, lehen, ulehesed
ulerahamim beyom

Na *Roš Hodeš*: beyom roš hodeš aze.

Na *hol amoed Pesah*: beYom Mikra Kodeš aze, beyom
Moed Hag aMacot aze.

Na *hol amoed Sukot*: beYom Mikra Kodeš aze, beyom
Moed Hag aSukot aze.

Lerahem bo alenu ulošienu. Zohrenu Adonay, Eloenu, vo, letova. Pokdeni, vo, livraha. Oišenu, vo, lehayim tovim, bidvar yeóua verahamim. Hus vehonenu, verahem alenu - umaletenu vo mikol cara veyagon, vesamehenu vo simha šelema. Ki El Meleh Hanun veRahum Ata.

VETIRCENU, VETEHEZENA ENENU
BEŠUVEHA LENAWEHA LECYION,
BERAHAMIM KEMEAZ. BARUH ATA,
ADONAY, AMAHAZIR ŠEHINATO LECYION.

*NEKA BI BIO, GOSPODE, BOŽE NAŠ, NAROD
TVOJ IZRAELA PO VOLJI TVOJOJ. PRIMI
NJIHOVE MOLITVE I POVRATI SLUŽBU SVOJU
STANU DOMA SVOJEGA. VATRE (ŽRTVE)
IZRAELA I MOLITVE NJIHOVE, BRZO, S
LJUBAVLJU, PRIMI RADO. I NEKA BI SLUŽBA
NARODA TVOJEGA IZRAELA UVIJEK BILA PO
VOLJI TVOJOJ.*

*TOKOM ROŠ HODEŠA (MLADOG MJESECA) -
TE NA HOL AMOED PESAHA I SUKOT DODAJE
SE OVDE:*

Bože naš i Bože otaca naših: neka se uspne i neka dođe; neka stigne i neka se pokaúe; neka bude po volji Tvojjoj i neka se čuje; neka se pojavi i pomene pred Tobom sjećanje na nas i na oce naše; sjećanje na Jerusolim, Tvoj grad; i sjećanje na Mesiju, sina Davidovog, slugu Tvoga; kao i sjećanje na sav Tvoj narod Izrael: na spasenje i na dobro, na ljubav, milost i milosrđe:

Na Roš Hodeš: na ovaj dan mladog mjeseca.

Na Hol amoed šel Pesah: na ovaj dan Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Beskvasnih Hljebova.

Na Hol amoed Sukot: na ovaj dan Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Koliba.

Smiluj se, u nj, na nas i spasi nas. Sjeti nas se, u nj, Gospode, Bože naš, na dobro, i posjeti nas na blagoslov. Spasi nas, u nj, na život, riječima spasenja i milosrđa. Raznježi se, razdobrostivi se i smiluj se na

nas, izbavi nas, u nj, od svake nevolje i uzdisanja, i obraduj nas, u nj, radošću potpunom - jer Ti si Bog, Kralj Milostiv i Milosrdan.

IZAŽELI NAS. NEKA VIDE OČI NAŠE POVRATAK TVOJ U OAZU TVOJU CION, U MILOSRĐU KAO OD ONDA.

BLAGOSLOVEN SI TI, GOSPODE, KOJI VRAĆAŠ OČIGLEDNOST PRISUTNOSTI TVOJE NA SION.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. צוּר
חַיֵּינוּ. מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וְדוֹר: נוֹדָה לְךָ
וְנִסְפֵר תְּהִלָּתְךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ. עַל
נְשִׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לְךָ. עַל נְסִיךְ וְנַפְלְאוֹתֶיךָ
שֶׁבְכָל עֵת וְעַתָּה.

בפורים (אינו מעכב. הלכות תפלה י:יד):

עַל הַנְּסִים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת שֶׁעָשִׂיתָ

מַנְעֵר וְעַד זָקֵן. טַף וְנָשִׁים. בְּיוֹם אֶחָד.

אֶת דִּינָם. וְרַבֵּת אֶת רִיבָם.

וְהַשְׁבוֹתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֵאשׁוֹ. וְתֵלוּ
הָעֵץ. וְעָשִׂיתָ לָךְ שֵׁם גְּדוֹל

בחנוכה (אינו מעכב; הלכות תפלה י:יד):

עַל הַנְּסִים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת וְעַל

יִשְׂרָאֵל לְבַטָּלָם מִתּוֹרָתְךָ. וְלֹהֲעֲבִירָם מִחֻקֵּי
הָרַבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
אֶת דִּינָם. וְרַבֵּת אֶת רִיבָם. וְנִקְמַתְ

צְדִיקִים. וּפְשָׁעִים בְּיַד עוֹשֵׂי
גְדוֹל בְּעוֹלָמְךָ. וְלַעֲמֹךְ

שלא בפורים ובחנוכה:
(ראה בסוף ספר אהבה מהדורת חכם קאפח עמוד

עֲרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים:

Ovde se pokloni.

MODIM ANAHNU LAH, ŠEATA U ADONAY,
ELOENU, CUR HAYENU UMAGEN YIŠENU. -
ATA U LEDOR VADOR. NODE LEHA,
UNESAPER TEILATEHA, AL HAYENU
AMESURIM BEYADEHA, VEAL NIŠMOTENU
APEKUDOT LAH, VEAL NISEHA
VENIFLEOTEHA ŠEBEHOL ET VAET:

NA PURIM DODAJE SE OVDJE:

(Ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - ne mora se vraćati na početak.)

Al anisim, veal agevurot, veal atešuoť, šeasita imanu veim avotenu, bayamim aem, bazeman aze. Bime Mordehay veEster, kešeamad Aman ara al ameha Bet Yisrael uvikeš leašmid, laarog, ulabed et kol aYeudim, minaar vead zaken, taf venašim, beyom ehad - ušlalam lavoz. Veata, berahameha arabim, amadta laem beet caratam, vedanta et dinam, veravta et rivam, venakamta et nikmatam veafarta et acato, vekilkalta et mahašavto, vaaševota lo gemulo berošo, vetalu oto, vet banav, al aec. Veasita leha šem gadol

beolameha uleameha Yisrael asita fele venisim.
Kešem šeasita imahem pele venisim - kah ase iman
nisim ugvurot baet uvaona azot.

NA HANUKA DODAJE SE OVDE:

(Ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - ne mora se vraćati na početak.)

Al anisim, veal agevurot, veal amilhamot, veal atešuoṯ, veal apedut, veal apurkan šeasita imanu veim avotenu, bayamim aem, bazeman aze. Bime Matatyau ben Yohanan, Koen Gadol hašmonay, uvanav, kešeamedā malhut Yavan ariša al ameha Bet Yisrael - levatēlam miTorateha, uleaaviram mehuke reconeha. VeAta, berahameha arabim, amadta laem beet caratam, danta et dinam, rata et rivam, venakamta et nikmatam. Umasarta giborim beyad halašim, verabim beyad meatim, utmeim beyad teorim, uršaim beyad cadikim, ufošeim beyad ose Torateha. Veasita leha šem gadol beolameha,

ulameha Yisrael asita pele venisim. Kešem šesita imahem pele venisim - kah ase imanū nisim ugvurot baet uvaona azot.

Na Purim i na Hanuka sljedeće tri riječi se preskaču. U svim ostalim prilikama one se trebaju kazati.

EREV VAVOKER VACAORAYIM.

ATOV, KI LO HALU RAHAMEHA,
AMERAHEM, KI LO TAMU HASADEHA. -
KOL AHAYIM YEALELU ET ŠIMHA AGADOL
KI TOV AEL ATOV.

Ovde se pokloni.

BARUH ATA, ADONAY, ATOV ŠIMHA
ULEHA NAE LEODOT.

הטוב כי לא כלו רחמיך. המרחם כי לא תמו
חסדיך. כל החיים? הללו את שמך הגדול - כי
טוב האל הטוב: ברוך אתה יהוה. הטוב שמך
ולך נאה להודות:

Ovde se pokloni.

ZAHVALNI SMO PRED TOBOM ŠTO SI TI BOG NAŠ, STIJENA ŽIVOTA NAŠIH. I ŠTIT SPASENJA NAŠEGA TI SI SA KOLJENA NA KOLJENO. ZAHVALJIVAĆEMO TI I KAZIVATI VELIČINE TVOJE, ZBOG ŽIVOTA NAŠIH, U TVOJU RUKU PREDANIH; ZBOG DUŠA NAŠIH TEBI POVJERENIH; ZA ČUDA TVOJA I ČUDESA TVOJA ŠTO SU SVAKI DAN SA NAMA:

NA PURIM DODAJE SE OVDJE:

(Ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - ne mora se vraćati na početak.)

Za čuda, za junaštva i izbavljenje koja si učinio ocima našim i nama u dane one, u vrijeme ovo. U vrijeme Mordehaja i Ester, kad ustade zli Aman, na narod Tvoj Dom Izraela i htjede istrijebiti, ubiti i

zatrti sve Jevreje - od mladića do starca, djecu i žene, sve u jedan dan, i htjede ih postidjeti. No, Ti, u svome prevelikom milosrđu, stade uz njih u dan nevolje njihove, sudi parbu njihovu, raspravi parnicu njihovu, osveti osvetu njihovu, obrnu savjet njegov i pokvari zamisao njegovu, obrnuo rađenje njegovo na glavu njegovu - te objesiše njega i sinove njegove na drvo. I učinio si sebi veliko ime u svijetu svom - a narodu svome Izraelu učinio si čuda i čudesa. Kao što si s njima učinio čudesa - tako učini i s nama čudesa i junaštva u vrijeme i u doba ovo.

NA HANUKA DODAJE SE OVDJE:

(Ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - ne mora se vraćati na početak.)

Za čuda i za junaštva, za ratove i za spasenja, za izbavljenje i za proboj što ih učini s ocima našim, i s nama, u dane one, u vrijeme ovo. U vrijeme Matatjaua sina Johanana Prvosveštenika

hašmonejskog i njegovih sinova, kada ustade zlo carstvo grčko na narod tvoj Dom Izraela, da ih natjeraju da ukinu Toru Tvoju i da prestupe dekrete Tvoje volje. - Ali, Ti, u prevelikom svome milosrđu, stade s njima u vrijeme nevolje njihove. sudi parbu njihovu, raspravi parnicu njihovu, osveti osvetu njihovu. Predao si jake u ruke slabima, mnoge u ruke nekolicine, zlikovce u ruke pravednika, pogane u ruke ýčistih i zločince u ruke onih koji čine Toru Tvoju. Sebi si stvorio veliko ime u svijetu Tvome, a narodu svojemu, Izraelu, učinio si čuda i čudesa. Kao što si s njima učinio čudesa - tako učini i s nama čudesa i junaštva u vrijeme i u doba ovo.

Na Purim i na Hanuka sljedeće tri riječi se preskaču. U svim ostalim prilikama one se trebaju kazati.

UVEČE, UJUTRU ILI U PODNE.

*DOBRI, ČIJEM MILOSRĐU NEMA KRAJA,
MILOSRDNI ČIJA DOBROTA NIKAD NE*

PRESTAJE JESI TI, SVE ŽIVO NEKA SLAVI TVOJE
VELIKO IME JER SI DOBAR DOBRI BOŽE

Ovde se pokloni.

BLAGOSLOVEN SI TI, GOSPODE, DOBRI JE
IME TVOJE, I TEBE JE PODOBNO HVALITI.

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים.
עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ פְּלִנּוּ כְּאֶחָד
מִמָּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמָּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה לָנוּ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים. אֶהְבֶּה וְחֶסֶד צְדָקָה
וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
עֵת בְּשָׁלוֹם: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם: אָמֵן!

לְרַצּוֹן אֲמַרִי פִי. וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה יְהִיו
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

SIM ŠALOM, TOVA UVRAHA; HEN, VAHESED, VERAHAMIM, ALENU, VEAL YISRAEL AMEHA. UVAREHENU KULANU KEEHAD MIMEOR PANEHA - KI MIMEOR PANEHA NATATA LANU, ADONAY, ELOENU: TORA VEHAYIM, AAVA VAHESED, CEDAKA VEŠALOM. VETOV BEENEHA LEVAREH ET AMEHA YISRAEL BEHOL ET BAŠALOM.

Ovde se pokloni - i ostane se naklonjen do kraja blagoslova.

BARUH ATA, ADONAY, AMEVAREH ET AMO YISRAEL BAŠALOM. - AMEN.

Po završetku molitve, ne uspravljajući se u potpunosti iz prethodnog poklona, klanja se na lijevo, potom nadesno - prilikom čega se izgovaraju sljedeće riječi:

YIYU LERACON IMRE FI, VEEGYON LIBI LEFANEHA, ADONAY, CURI, VEGOALI.

Još uvijek naklonjen molitelj pravi tri koraka unazad - i potom pada na lice.

IZLIJ MIR, DOBRO I BLAGOSLOV; MILINU MILOST I MILOSRĐE; NA NAS, I NA NAROD SVOJ IZRAELA. BLAGOSLOVI NAS KAO JEDNOGA SVJETLOŠĆU LICA SVOJEGA. - JER U SVJETLU LICA SVOJEGA, GOSPODE, BOŽE NAŠ DAO SI NAM: TORU I ŽIVOT, LJUBAV I MILOST, PRAVDU I MIR. NEKA BI BILO DOBRO U OČIMA TVOJIM DA U SVAKO VRIJEME BLAGOSLOVIŠ NAROD SVOJ IZRAELA MIROM.

Ovde se pokloni - i ostane se naklonjen do kraja blagoslova.

BLAGOSLOVEN SI TI, GOSPODE, KOJI BLAGOSILJAŠ NAROD SVOJ IZRAELA MIROM. - AMEN!

Po završetku molitve, ne uspravljajući se u potpunosti iz prethodnog poklona, klanja se na lijevo, potom nadesno - prilikom čega se izgovaraju sljedeće riječi:

NEKA BI BILE RIJEČI USTA MOJIH I POMISLI SRCA MOJEGA PO VOLJI TVOJOJ, GOSPODE, STIJENO MOJA I IZBAVITELJU.

*Još uvijek naklonjen molitelj pravi tri koraka
unazad - i potom pada na lice.*

המתפלל יחירי מדלג על הקדיש:

שליח הצבור: **יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא!**
העם: **אָמֵן!**
שליח הצבור: **בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתְהָ. וְיִמְלוֹךְ**

דְּכָל בֵּית

העם בכל כחם ושליח הצבור אתם:
אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי

שליח הצבור: **יִתְבָּרַךְ!**
העם: **אָמֵן!**
שליח הצבור: **יִשְׁתַּבַּח. יִתְפָּאֵר. יִתְרוֹמַם. יִתְעַלֶּה.**

העם: אָמֵן!
שליח הצבור: לְעִילָא לְעִילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנִחַמְתָּא. דְּאִמִּירָן בְּעֵלְמָא.

העם: אָמֵן!
נהגו להוסיף בסוף הקדיש האחרון לפני שהולכים
(סוף ספר אהבה עמוד תש"ב):

שליח הצבור: תְּתַקַּבַּל צְלוֹתְכוֹן. וְתִתְעַבֵּיד

!

העם: אָמֵן!
שליח הצבור: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא

QADIÓ TITQABAL

hazan: YITGADAL VEYITKADAŠ ŠEME RABA!

svi: AMEN!

hazan: BEALMA DIVERA HIRUTE, VEYAMLIH
MALHUTE, VEYACMAH PURKANE
VIKAREV MEÓIHE.

svi: AMEN!

hazan: BEHAYEHON, UVYOMEHON UVHAYE
DEHOL BET YISRAEL, BAAGALA, UVIZMAN
KARIV. -VEIMRU: AMEN!

svi: AMEN! YEE ÓEME RABA MEVARAH
LEALAM ULALME ALMAYA, YITBARAH
VEYIÓTABAH...

hazan: YEE ÓEME RABA MEVARAH LEALAM
ULALME ALMAYA, YITBARAH, VEYIÓ
TABAH, VEYITPAAR, VEYITROMAM,
VEYITNASE, VEYITADAR, VEYITALE
VEYITALAL ÓEME DEKUDÓA, BERIH U.

svi: AMEN!

hazan: LEELA MIN KOL BIRHATA, ÓIRATA,
VETUÓBEHATA VENEHEMATA
DAAMIRAN BEALMA. - VEIMRU: AMEN!

svi: AMEN!

hazan: TITKABAL CELOTANA UVAUTANA IM
CELOTON UVAUTON DEHOL BET YISRAEL
KODAM AVUNA DEVIÓMAYA VEARA. -
VEIMRU: AMEN!

svi: AMEN!

hazan: YEE ÓELAMA RABA MIN ÓEMAYA,
HAYIM VESAVA, VIÓUA VENE HAMA,
VEÓEZAVA URFUA UGULA, USLIHA
VEHAPARA, VEREVAH VEACALA
LANU, UVLHOL AMO YISRAEL. - VEIMRU:
AMEN!

svi: AMEN!

KABALAT ŠABAT

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבֹי לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים הָבֹי לַיהוָה
כְּבוֹד וְעֹז: הָבֹי לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוֹ
לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה עַל הַמַּיִם אֶל
הַכְּבוֹד הַרְעִים יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל
יְהוָה בְּכַח קוֹל יְהוָה בְּהַדָּר: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר
אֲרָזִים וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן. וַיִּרְקֵדֵם
כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשָׂרִיוֹן כְּמוֹ בֵן רְאֵמִים. קוֹל
יְהוָה חָצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, קוֹל יְהוָה יַחִיל מִדְּבָר.
יַחִיל יְהוָה מִדְּבָר קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲוֹלֵל
אֵילוֹת וַיִּחַשֵּׁף יַעֲרֹת וּבִהִיכְלוּ כָּלֹּ אֵמֹר כְּבוֹד:
יְהוָה לְמַבּוֹל יִשָּׁב וַיִּשָּׁב יְיָ מִלֶּךְ לְעוֹלָם: יְהוָה
עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

Mizmor le-David:

Avu lAdonay bene elim, avu lAdonay kavod vaoz,
avu ladonay kevod šemo. Ištahavu ladonay beadrat
kodeš. Kol adonay al amayim, el akavod irim,
adonay al mayim rabim. Kol adonay bakoah, kol
adonay beadar. Kol adonay šover arazim, vayšaber
adonay et arze alevanon. Vayarkidem kemo egel,
levanon vesiryon kemo ven reemim. Kol adonay
hocev laavot eš. Kol adonay yahil midbar, yahil
adonay midbar kadeš. Kol adonay yeholel ayalot,
vayehesof yearot. - uveehalo kulo omer kavod.
Adonay lamabul yašav, vayešev adonay meleh
leolam.

Adonay oz leamo yiten. - adonay yevareh et amo
bašalom.

Psalam Davidov:

*Dajte Gospodu sinovi moćnih, dajte Gospodu slavu i
tvrđu, dajte Gospodu slavu imena njegovog.
Poklonite se Gospodu u krasoti svetinje. Glas je*

gospodnji na vodama, Bog slave grmi, Gospod je nad vodom velikom. Glas je gospodnji u sili, glas je gospodnji u krasoti. Glas gospodnji kedre lomi, polomi Gospod kedre levanonske. Učiniće da plešu pred njim kao tele, Levanon i Sirija kao mlad bivo. Glas gospodnji sipa plamen ognjeni. Glas gospodnji potresa pustinju, Gospod potresa pustinju Kadeš. Glas gospodnji čini te rađaju košute i šume skidaju odijelo svoje. - dok u dvoru njegovom svi zbore: slava! Gospod uprijetoljen sjeđaše nad potopom, i sjediće gospod (kao) kralj zauvijek. Gospod će hrabrost narodu som dati, Gospod će blagosloviti narod svoj mirom.

**לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאָת פְּלֵה.
פְּנֵי שַׁבַּת נְקַבְּלָה:**

Leha dodi likrat kala,
Pene šabat nekabela.

Hodi prijatelju pred nevjestu,

Da dočekamo subotu.

שָׁמֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד.
הַשְּׂמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיחָד.
יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.
לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת וּלְתִהְלָה:

Šamor vezahor bedibur ehad
Išmijanu el amejuhad.
Adonaj ehad, ušmo ehad. -
Lešem, ultiferet velitila.

*“Čuvaj” i “sjećaj se”, jednom zapovjedu
Disciplinovao nas je Bog jedinstveni.
Gospod je jedan i Njegovo ime je jedno -
Spomena, divljenja i hvale vrijedno.*

לְקִרְאֵת שַׁבָּת לָכוּ וְנִלְכָה.
כִּי הֵיא מְקוֹר הַבְּרָכָה.
מִרְאֵשׁ מְקַדָּם נְסוּכָה.
סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה:

Likrat šabat lehu veneleha,
Ki i mekor aberaha.
Meroš, mikedem nesuha.
Sof maase, bemahašava tehila.

*U susret suboti hajde da idemo.-
Jer je ona izvor blagoslova.
Od početka, od iskona kneginja je ona.
Kraj djela, al' prva u misli.*

מְקַדָּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוֹכָה.
קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה.
רַב לָךְ שָׁבֵת בְּעֵמֶק הַבְּכָא.
וְהוּא יַחְמוֹל עָלֶיךָ חֲמֵלָה:

Mikdaš meleh, ir meluha,
Kumi, cei mitoh aafeha
Rav lah ševet bemek abaha.-
Veu jahmol alajih hemla.

*Svetište kraljevo, grade carski,
Ustani, iz ruševina izađi. -*

*Dosta ti je sjedenja u dolini plača. -
Jer on će se na te milosrdno smilovat”.*

הַתְּנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי.
לְבָשִׁי בְּגָדֵי תִפְאַרְתְּךָ עָמִי.
עַל יָד בֶּן יִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִי.
קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה:

Itnaari, meafar kumi.
Livši bigde tifarteh ami.
Al jad jišaj bet alahmi
Korva el nafši geala.

*Probudi se, iz praha ustani.
Obuci odijelo slave svoje narode moj.
Kroz jišaja iz bet-lehema
Primače se duše moje oslobođenje.*

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי.
כִּי בָּא אֹרֶךְ קוּמִי אֹרִי.
עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר דְּבָרִי.

כְּבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ נִגְלָה:

Itoreri, itoreri -
Ki va oreh, kumi, ori.
Uri, uri, šir daberu.
Kevod adonaj alajih nigla.

*Pren' se iz sna, pren' se iz sna,
Svjetlo tvoje dolazi - ustani, probudi se.
Razbudi se, razbudi se - pjesmu zapjevaj
Slava gospodnja na tebi se otkrila.*

**לֹא תְבוֹשִׁי וְלֹא תִפְלֹמִי.
מָה תִשְׁתַּחֲוֶהֶי וּמָה תִהְיֶמֶי.
בְּךָ יִחַסּוּ עֲנִיִּי עַמִּי.
וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלָּה:**

Lo tevoši velo tikalemi,
Ma tištovahi uma teemi.
Bah jehesu anije ami. -
Venivneta ir al tila.

*Nemoj se stidjeti i nek te nije sram.
Zašto si tužna i zašto se plašiš.
U tebe se uzdaju siroti naroda mojega. -
Da opet će na brdu svom bit'' izgrađen grad.*

וְהָיוּ לְמִשְׁפָּה שְׂאֵסִיד.
וְרָחֲקוּ כָּל מְבַלְעֵיךָ.
יָשִׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ.
כְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כֵּל:

Veaju limšisa šosajih,
Verahaku kol mevaleajih
Jasis alajih eloajih -
Kimsos hatan al kala.

*I biće plijenom oni koji tebe plijeniše,
I udaljeni oni koji ti silu činiše.
A tebi će se radovati bog tvoj -
Kao što se raduje ženik svojoj mladoj.*

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרֹצֵי.

וְאֵת יְהוָה תַּעֲרִיצִי.
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי.
וְנִשְׁמְחָה וְנִגִּילָה:

Jamin usmol tifroci,
Veet adonaj taarici,
Al jad iš ben parci
Venismeha venagila.

*Desno i lijevo proširi se,
I gospoda poštuj.
Kroz čovjeka sina perecovog
Radovaćemo se i veseliti.*

בּוֹאִי בְּשָׁלוֹם עֵטְרֵת בַּעֲלָה.
גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצַהֲלָה.
תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סִגְלָה.
בּוֹאִי כָּלָה בּוֹאִי כָּלָה:

Boi vešalom ateret baala.
Gam besimha berina uvcaola.
Toh emune am segula
Boi kala, boi kala.

*Dođi u miru kruno muža svoga,
U veselju, pjevanju i raspoloženju -
Međ' vjerne svoje - narod izabrani. Dođi nevjesto,
dođi nevjesto.*

**תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה.
בּוֹאִי כְּלָה *****

Toh emune am segula
Boi kala šabat malketa.

Međ' vjerne svoje - narod izabrani.
Dođi nevjesto, kraljice Suboto.

***

Baruh Adonay ašer natan menuha leamo Yisrael
bejom Šabat kodeš.

*Blagosloven Gospod koji je dao odmor narodu
svom Izraelu u dan svetinje - Subotu.*

מזמור שיר ליום השבת: טוב להדות ליהוה
ולזמר לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך
ואמונתך בלילות: עלי עשור ועלי נבל עלי
הגיון בכנור: כי שמחתני יהוה בפעלך
במעשי ידך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה
מאד עמקו מחשבתך: איש בער לא ידע
וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו
עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד:
ואתה מרום לעלם יהוה: כי הנה איביך
יהוה כי הנה איביך יאבדו ותפרדו כל פעלי
און: ותרם פראים קרני בלתי בשמן רענן:
ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים
תשמענה אזני: צדיק פתמר יפרח כארז
בלבנון ישגה: שתולים בבית יהוה בחצרות
אלהינו יפריחו: עוד ינובון בשיבה דשנים
ורעננים יהיו: להגיד פי ישר יהוה צורי ולא
עולתה בו:

Mizmor, šir lejom ašabat.

Tov leodot lAdonay, ulzamer lešimha elyon. Leagid baboker hasdeha, vemunateha balelot. Ale asor, vaale navel, ale igayon behinor. Ki simahtani, Adonay, befaoleha. - bemaase yadeha aranen. Ma gadelu maseha, Adonay, meod ameku mahševoteha. Iš baar lo yeda, uhsil lo yavin et zot: bifroah rešaim kemo esev, vayacicu kol poale aven - leišamedam ade ad. Veata marom leolam Adonay. - Ki ine oyeveha, Adonay, ki ine oyeveha yovedu, yitparedu kol poale aven. Vatarem karni beloti, bešemen raananan. Vatabet eni bešuray, bakamim alay, mereim, tišmana oznay. Cadik katamar yifrah, keerez balevanon yisge. Šetulim bevet Adonay - behacerot Eloenu yafrihu. Od yenuvun beseva, dešenim veranenim yiyu. Leagid ki yašar Adonay, curi, velo avlata bo.

Psalam, pjesma za subotu.

Dobro je hvaliti gospoda, i pjevati imenu tvome višnji. Kazivati ujutru tvoju milost, i noću vjernost tvoju. Na spravi sa deset žica, i liri, pjesmom harfom praćenom. Jer obradovao si me, gospode, djelom tvojim, i zbog čina ruku tvojih pjevam radosno. Kako su velika djela tvoja, gospode, vrlo su duboke pomisli tvoje. Glupan neće spoznati, i neznalica neće razumjeti ovo: kao trava niču bezbožnici i cvjetaju oni koji čine bezakonje - kako bi se istrjebili zauvijek. A ti si uzvišen zauvijek gospode. - jer, gle, neprijatelji tvoji, gospode, gle, neprijatelji tvoji nestaju, rasipaju se svi koji čine bezakonje. Podigni kao u reema rog moj - biću pomazan uvijek svježim uljem. Oko moje vidje mrzitelje moje, i koje na zlo ustaju na mene čuše uši moje. Pravednik će kao palma cvasti, kao kedar, i levanonu uzvišavaće se. Zasađeni u domu gospodnjem - u domu boga našega će se zelenjeti. Još rodni biće i u starosti, jedri i zeleni biće. Da jave da prav gospod - tvrđa moja u kojem nema nepravde.

יְהוָה מֶלֶךְ גָּאוֹת לְבֶשׁ לְבֶשׁ יְהוָה עַז הַתְּאֲזָר
אֶף תִּכּוֹן
תִּבֶּל בַּל תִּמּוֹט: נִכּוֹן כִּסְאֲךָ מֵאִז מְעוֹלָם אַתָּה:
נִשְׂאוּ נְהַרֹת יְהוָה נִשְׂאוּ נְהַרֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ
נְהַרֹת דְּכָכִים: מִקּוֹלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים
מִשְׁבְּרֵי יָם אֲדִיר בְּמַרוֹם יְהוָה עַד־תֵּיךְ נֶאֱמָנוּ
מֵאֵד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ יְהוָה לְאַרְךְ יָמִים:

Psalam 93

Adonay malah geut laveš. Laveš Adonay oz, itazar.
- af tikon tevel bal timot. Nahon kisah meaz.
Meolam ata. Naseu nearot, Adonay, naseu nearot
kolam, yisu nearot dohyam. Mikolot mayim rabim,
adirim, mišbere yam - adir bamarom adonay.
Edoteha neemnu meod, leveteha nave kodeš,
Adonay, leoreh yamim.

*Gospod caruje, obuče se gospod u ponos. Silu obuče
gospod i opasa se. - svemir utvrdi da se ne koleba.
Čvrst je prijesto tvoj od iskona. Od vijeka si ti.
Podižu rijeke, gospode, podižu rijeke glas svoj,
podiču rijeke valove svoje. Od hujanja vode mnoge i
silne, od talasa morskih - silniji je na visini gospod.
Svjedočanstva tvoja veoma su vjerna, domu tvome
dolikuje svetost, gospode, za sva vremena.*

Šabat počinje u petak sa zalaskom sunca. Par minuta prije zalaska sunca domaćica (a ako nje nema - onda domaćin) pali subotnju svijeću izgovarajući prethodno blagoslov:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, a{er kidešanu bemicvotav vecivanu leadlik ner {el [abat.

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta, koji si nas posvetio svojim zapovjedima, i zapovjedio nam da palimo subotnju svijeću.

Slijede pravila o kidušu i avdali - preuzeta iz jevrejskog ustava - "Mišne Tora" - 29 poglavlje zakona o suboti (ilhot šabat)

"Pozitivna je biblijska zapovjed posvetiti (hebr. lekadeš = posvetiti, izdvojiti, namjeniti) Šabat riječima - jer je rečeno: "Spomeni se dana subotnjeg da ga posvetiš" - što

znači - spomeni ga spominjanjem hvale i (kiduša). - A treba ga spomenuti pri njegovom ulasku i pri njegovom izlasku. Pri ulasku kidušem - a pri izlasku avdalom (doslovno razlikovanjem)...

...Pravilo je da se kiduš kaže u noći (Petak na Subotu) - ali ako ga neko nije rekao tada, greškom ili namjerno, onda ga treba kazati bilo kad u toku Šabata. Ako neko ne bi rekao avdala u noći (Subota na Nedelju) - onda je treba kazati sutradan - ili bilo kada do Utorka - ali blagoslov nad svjetlom govori se samo ako se avdala kaže u njeno pravo vrijeme - dakle na Moea Šabat (Izlazak Subote).

Nakon ulaska Šabata (dakle naokn zalaska sunca u Petak) zabranjeno je jesti ili piti vino dok se ne kaže kiduš. Isto tako, po Izlasku šabata (dakle po izlasku triju zvijezda u Subotu uveče) zabranjeno je početi jesti, piti, obavljati posao - ili okusiti bilo šta dok se ne kaže avdala. Vodu je međutim dozvoljeno piti. Ako je neko zaboravio - ili namjerno prekršio zabranu - te jeo ili pio prije kiduša ili avdala - tada neka kaže kiduš nakon što jede.

Rabinska je zapovjed da se kiduš i avdala govore nad vinom. Unatoč činjenici da se avdala govori i u sklopu večernje amida (na Moea Šabat) - svejedno potrebno je

da se avdala kaže i nad čašom. - No, od momenta kazivanja "ben kodeš lehol" ("između svetog i nesvetog" - što je dio avdala u sklopu večernje amida) - pa nadalje - već je dozvoljeno čovjeku da se zabavi poslom - iako još nije kazao avdala nad čašom.

Prvo se blagosilja vino - pa se onda izgovara kiduš - a ruke se ne peru nego po kidušu (prije u'ivanja hljeba).

Kako se govori kiduš? - Uzme se čaša koja može prihvatiti rev'i (1.4 dl) ili više. Čaša se onda obriše s unutrašnje - a sapere s vanjske strane. Potom se ista napuni vinom - i držeći je u desnoj ruci, odignutom od zemlje jedan tefah (8 cm) ili više, bez da je pridržava lijevom rukom, (domaćin) izgovara blagoslov "al agefen", i potom kiduš. Opšte-rasprostranjeni običaj u cijelom Izraelu je da se prvo čita odjeljak "Vajhulu", potom blagosilja nad vinom - i tek onda izgovara kiduš. Potom onaj koji je izgovorio kiduš za sviju ispija "melo lugmav" (mjera - "puna usta" = veći gutljaj, dosl. "sveukupan gutljaj") - te daje i prisutnima vina. Potom se peru ruke, izgovara se blagoslov "amoci lehem" i jede.

Kiduš se ne izgovara osim na mjestu obroka. Šta to znači? Ne može se reći kiduš u jednoj kući - a objedovati

u drugoj. - No, ako je neko kazao kiduš u jednom čošku - on može objedovati u drugom čošku (iste kuće). zašto se onda izgovara kiduš u sinagogi? Radi gostiju koji tamo jedu i piju.

Onaj koji više žudi za hljbom - nego za vinom, ili onaj ko nema vina - pere ruke potom izgovara blagoslov nad hljbom, kiduš (od "Baruh A. A. E. M. A. ašer kidešanu bemicvotav veraca vanu" - pa do "mekadeš aŠabat) - i poslije toga razlama hljb i jede. (Za razliku od kiduša) Avdala se ne može napraviti nad hljbom - nego samo nad čašom (vina).

Ko je namjeravao kazati kiduš nad vinom na Šabat uveče - pa je zaboravio - i napravio neetilav yadayim (ritualno pranje ruku) prije nego što je rekao kiduš - neka, onda neka kiduš (od "Baruh A. A. E. M. A. ašer kidešanu bemicvotav veraca vanu" - pa do "mekadeš aŠabat) kaže nakon blagoslova nad hljbom (- a prije uživanja istog). Kiduš nad vinom se ne govori nakon neetilav yadayim (ritualnog pranja ruku) prije obroka.

Micva je da blagoslovi nad vinom u sam dan Subotnji (znači osim večernjeg kiduša - drugi, dnevni, kiduš koji se govori prije subotnjeg (do)ručka) prije nego što pristupi

seuda šeniya (drugi subotnji obrok). Ovaj (dnevni) kiduš zove se kiduša raba (veliki kiduš) - i sastoji se samo od blagoslova "bore feri agafen" - nakon kog se ispija vino, peru ruke i prelazi na obrok. Zabranjeno je okusiti bilo šta (u toku subotnjeg dana) prije nego se kaže ovaj (dnevni) kiduš - koji, također, treba kazati na samom mjestu obroka."

KIDUŠ קְדוּשָׁה

(Od početka blagoslova za vino - pa do "*mekadeš aŠabat*" ne smije se blagoslov prekidati razgovorom.

Riječi od "*vayhulu*" - pa do poziva "*savri maranan*" nisu obavezni dio kiduša - nego narodni običaj. Onaj ko ih doda nije na dobitku - a ko ih preskoči nije na gubitku):

וַיִּכְלֹוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם: וַיִּכַּל אֱלֹהִים

שִׁבְתָּ מִכָּל-מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סְבְרֵי מְרֻנּוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגִּפְנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בְּנוֹ וּשְׁבַת קִדְּשׁוּ בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ - זְכוּר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ. זְכוּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם - כִּי
בְּנוֹ בְּחֵרֶת. וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מְכַל-הָעַמִּים. וּשְׁבַת
קִדְּשָׁתָּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִלְתָּנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה מִקְדֵּשׁ הַשְּׁבֵת:

Vayhulu ašamayim, veaarec vehol cevaam. Vayhal
Eloim, bayom aševii, mikol melahto, ašer asa.
Vayišbot bayom aševii, mikol melahto, ašer asa. -
Vayvareh Eloim et yom aševii, vaykadeš oto. - Ki
vo šavat, mikol melhto, ašer bara Eloim laasot.ʹ

SAVRI MARANAN!

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore peri agafen.

Svi: Amen!

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, ašer kidešanu bemicvotav, veraca vanu, veŠabat kodšo, beaava uvracon inhilanu, zikaron leMaase Berešit, tehila leMikrae Kodeš, zeher licijat Micrayim - ki vanu vaharta votanu kidaóta mikol aamim, veŠabat kodšeha beaava uvracon inhaltanu.

Baruh Ata, Adonay, mekadeš aŠabat

Svi: Amen!

Dana šestoga završena bjehu nebesa i zemlja i sva vojska njihova. Izavrši Bog, u sedmi dan, sva djela svoja, koja učini. - I počinu Bog, u dan sedmi, od svih djela svojih, koja učini. - I blagoslovi Bog dan sedmi, i posveti ga. - Jer u taj dan počinu od svih dijela svojih, koja učini.

NEKA MI PRISUTNA GOSPODA DOZVOLE!

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji tvoriš plod vinove loze.*

Svi: Amen!

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji si nas posvetio svojim zapovjedima, koji nas želi,
i koji nam je u ljubavi i po volji svojoj dao u
naslijeđe Svetu Subotu svoju, Spomenik Djela
Stvaranja, prauzor sabora u Svetinji i Uspomenu na
Izlazak iz Egipta - jer nas si izabrao, i nas si posvetio
između svih naroda - i Svetu Tvoju Subotu u ljubavi i
po volji Tvojoj dao si nam u naslijeđe.*

*Blagosloven Ti, Gospode, koji posvećuješ Subotu.
Svi: Amen!*

Alaha je da se između izgovaranja blagoslova za određenu namirnicu i uživanja iste, ili između izgovaranja blagoslova za određenu radnju i vršenje iste, ne smije razgovarati (osim u slučaju da je govor vezan za pomenuti blagoslov - npr. neko izgovori blagoslov za hljeb - i tek po tom primjeti da na stolu nema humusa, tehine ili soli -

te se hljeb nema u šta umočiti - dozvoljeno mu je da kaže nekom od prisutnih “donesi so” - i ne mora to sugerisati pantomimom kao što mnogi običavaju).

Nakon vina izgovara se blagoslov nad hljebom. Kao i obično prije uživanja hljeba peru se ruke - prije čega se izgovara sljedeći blagoslov:

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, ašer kidešanu bemicvotav vecivanu al netilat yadayim.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji si nas posvetio svojim zapovjedima i zapovjedio nam da peremo ruke.

Blagoslov za pranje ruku izgovara svako od prisutnih za sebe.

Što se blagoslova nad hljebom tiče, može svako od prisutnih blagosloviti za sebe. Uvriježen je, međutim, običaj da domaćin glasnim blagoslovom razrješava svijju obaveze. Od izgovaranja ovog blagoslova - pa do uživanja komadića hljeba ne smije se razgovarati.

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, amoci
lehem min aarec.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji činiš te zemlja daje hljeb.*

Svi: Amen!

Kao što je naprijed rečeno - tek nakon što su svi prisutni
pojeli po komadić hljeba može se ponovo razgovarati.

Blagoslovi (hebrejski berahot) se prema predmetu blagosiljanja dijele u tri grupe:

- 1) "Birkot aneenin" (Blagoslovi koji se izgovaraju prije uživanja hrane mirisa i slično)
- 2) "Birkot amicvot" (Blagoslovi koji se izgovaraju prije vršenja micvot)
- 3) "Birkot aodaa" (Blagoslovi zahvale)

ברכות הנהנין

BIRKOT ANEENIN

"Birhot aneenin" dijele se na uvodne I zaključne blagoslove - odnosno na blagoslove koji se

izgovaraju prije ili nakon uživanja određene hrane mirisa I sl.

Uvodni blagoslovi dijele se prema predmetu blagosiljanja na blagoslove za: vino, mezonot, voće, povrće, tekućine itd.

Prema biblijskoj zapovjedi dužan je čovjek blagosiljati Boga nakon svakog obroka. (U Judaizmu obrokom se smatra samo objed u kome se pojede najmanje 19 grama hljeba.)

Rabini su, međutim, otišli korak dalje propisavši da se prije uživanja bilo kakve hrane mora izgovoriti određeni blagoslov (beraha).

Za svaku vrstu hrane propisan je poseban blagoslov.

Ukoliko se jedu različite vrste hrane mora se blagosloviti za svaku vrstu ponaosob.

Ukoliko se jede više raznih stvari koje pripadaju istoj vrsti (npr. razne voćke) dostatan je jedan blagoslov.

Ako objed sadrži hljeb onda se blagosilja samo hljeb (izuzetak je vino nad kojim se blagosilja posebno, i to prije blagoslova nad hljebom, jer nakon što je blagoslov nad hljebom izrečen ne izgovaraju se više blagoslovi za ostale vrste hrane), i smatra se da su tim blagoslovom obuhvaćene sve vrste hrane.

Ukoliko se, međutim, ne jede hljeb obaveza je da se blagoslovi svaka vrsta hrane ponaosob.

Budući da se radi o rabinskoj zapovjedi moguće je da jedan kaže blagoslov za sviju, svi odgovore Amen, i to se smatra kao da su je svako rekao blagoslov za sebe. Onaj koji ostale razrješava obaveze dužan je da ima na umu da blagoslov ne izgovara samo za sebe, nego i za sve prisutne, a prisutni su, pak, dužni da drže na umu da se slušanjem glasnog blagoslova i odgovaranjem Amen ustvari razrješavaju obaveze da kasnije sami blagoslove.

Rabinat danas smatra (na osnovu mišljenja poznijih halačkih autoriteta) da je bitno kojim se redom

govore partikularni blagoslovi za različite vrste hrane. Po Talmudu, pak, (usporedi Mišne Tora) nije se redosljedu blagoslova pripisivala bilo kakva važnost. - Sve zavisi od namjere onog koji blagosilja. Ako on blagoslovivši nad nekom vrstom povrća "bore peri aadama" nije imao namjeru da izade iz obaveze izgovaranja blagoslova "bore peri aec" za voćku koju je namjeravao pojesti nakon povrćke - onda nad voćkom blagosilja ponovo. Iz obaveze izgovaranja blagoslova ne izlazi se slučajno nego namjerno.

Za one koji, svejedno, ipak, hoće da budu upoznati sa stanovištem rabinata donosimo ga ovdje ukratko: Ako se jedu različite vrste hrane onda se blagoslovi nižu ovim redom: GEFEN, MEZONOT, AEC, AADAMA, ŠEAKOL. Ukoliko posluženje ne sadrži neku vrstu hrane (npr, nema kolača, ili voća itd.) onda se blagoslov propisan za tu određenu vrstu preskače. Zašto je, po mišljenju rabinata, važno da se blagoslovi izgovaraju upravo prema gore propisanom redosljedu?

Zato što bi, u slučaju da se poremeti redosljed, morali da se odrekemo određenih blagoslova, a cilj nije da se u životu smanji broj berahot - nego upravo suprotno.

Npr: Ako bismo počeli posluživanje sokom i izgovorili nad njim blagoslov "šeakol" ("po čijoj je riječi sve postalo") ne bismo više mogli izgovoriti ni jedan blagoslov, jer su sve ostale stvari (tjestenine, voće, povrće) isto tako nastale po Njegovoj riječi.

Ili, ako bismo, npr., prvo blagoslovili blagoslov "bore peri aadama" ("koji tvoriš plodove zemlje") ne bismo nakon toga mogli izgovoriti blagoslov "bore peri aec" ("koji tvoriš plodove drveća") - jer drveće također raste iz zemlje.

Blagoslovi (berahot) za pojedine vrste hrane su sljedeći:

ZA VINO:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגָּפֶן:**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri
agefen.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji tvoriš plod trsa.*

ZA "MEZONOT" (TJESTENINE, KOLAČI ITD.

-
BILO ŠTA ŠTO SADRŽI BRAŠNO, A NIJE
HLJEB):³

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
מִנֵּי מִזוֹנוֹת:**

---

1 Sefardi I prije ri`e govore "bore mine mezonot" -
ali poslije ri`e ne govore "Beraha meen {alo { - nego
"Bore nefa {ot".

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore mine
mezonot.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji tvoriš različite vrste tjestenina.*

ZA VOØE

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הָעֵץ :**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri
aec.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji tvoriš plodove drveta.*

ZA POVRØE (+ banane):

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הַהַאֲדָמָה:**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri
aadama.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji tvoriš plodove zemlje.*

ZA SVE TEKUØINE, MLIJEÅNE
PRERAÅEVINE,
ÅOKOLADU, JAJA, MESO, RIBU I
MED:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל
נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ:**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, šeakol niya bidvaro.

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta, po čijoj je riječi sve postalo.

Zaključni blagoslovi dijele se na tri vrste:

- 1 “Birkat amazon”
- 2 “Beraha meen šaloš“
- 3 “Beraha aharona” (“Bore nefašot”).

Nakon obroka koji je sadržavao hljeb izgovara se “Birkat amazon”. Izgovaranje prva tri blagoslova “Birkat amazon”-a je micvat ase (pozitivna biblijska zapovijest) te su stoga propisi vezani za “Birkat amazon” strožiji i brojniji od propisa vezanih za ostale berahot. “Birkat amazon” se izgovara samo u slučaju da je tokom objeda pojedeno devetnaest i više grama hljeba.

“Birkat amazon” je transkribovan i preveden posebno.

“BERAHA MEEN ŠALOŠ“

Zbog činjenice da je zemlja Izraela u Tori opisana kao “zemlja izobilna pšenicom i ječmom, vinovom lozom, smokvama i šipcima, zemlja izobilna maslinom od koje se pravi ulje i medom” (Devarim, V Knjiga Mojsijeva, 8:8) odredili su HaZaL (hahamenu zihronam livraha - naši mudraci neka je njihova uspomena na blagoslov) da iza uživanja pomenutih namirnica ne bi bilo dovoljno zahvaliti Bogu izgovaranjem kratke “Beraha aharon” - a kako bi bilo pretjerano da se iza uživanja pomenutih vrsta hrane izgovara čitav “Birkat amazon” propisali su specijalni blagoslov - “Beraha meen šaloš” - “Blagoslov skoro kao tri (blagoslova “Birkat

amazon”-a)” - čije ime svjedoči da se radi o skraćenoj verziji “Birkat amazon”-a.

“BERAHA MEEN ŠALOŠ“ IZGOVARA SE, DAKLE, NAKON UŽIVANJA TJESTENINA NAPRAVLJENIH OD PŠENIČNOG IJEČMENOGR BRAŠNA, GROŽĐA, ROZINA, GROŽĐANOGR SOKA ILI VINA, SMOKAVA, ŠIPAKA, MASLINA I MEDA OD DATULA, ODNOSNO DATULA SAMIH.⁴

---

² U pomenutom biblijskom stihu, na osnovu kog je uopšte I došlo do izdvajanja određenih namirnica, radilo se o medu od datula (urmi) - zbog čega je rabinska jurisprudencija odredila da se I nakon u`ivanja samih datula izgovara “Beraha meen šaloš“.

ברכה מעין שלוש:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
עַל הַמַּחֲיָה עַל הַגִּפּוֹן עַל הָעֵץ
וְעַל הַפְּלִקָּה וְעַל פְּרֵי הַגִּפּוֹן וְעַל פְּרֵי
הָעֵץ.

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה. וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ: רַחֵם יְהוָה
עִירְךָ.

בשבת:

וְהִנַּח לָנוּ אֲבִינוּ - וְאַל תְּהֵא צָרָה וְיָגוֹן בְּיוֹם

בפסח:

וּשְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ

בשבועות:

וּשְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ

בסוכות:

וּשְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ

בשמיני עצרת:

וּשְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ

בראש השנה:

וְזָכְרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא

וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׂמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ. וְנִבְרַכְךָ עֲלֵיהָ
בְּקִדּוּשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ - כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתָּה:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה עַל הָאָרֶץ

וְעַל

וְעַל
הַמַּחֲיָה:

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh aolam,

TJESTENI
NE:
al amihya
veal
akalkala

VINO:
al agefen
veal peri
agefen,

VOĆE: al
aec veal peri
aec, veal
tenuvat
asade

veal Erec hemda tova urhava šeracita veinhalta
laavotenu, leehol mipirya, velisboa mituva. Rahem,
Adonay, Eloenu, alenu veal Yisrael ameha, veal

Ciyon miškan kevodeha, vealenu letoha,
vesamehenu bevinyana, unvareheha alea bikduša
uvtaora.

NA ŠABAT SE DODAJE:

Veanah lanu, Avinu - veal tee cara veyagon beyom
menuhatenu.

NA PESAH SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra
kodeš aze beyom Moed Hag aMacot aze,

NA ŠAVUOT SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra
kodeš aze beyom Moed Hag Hag aŠavuot aze,

NA SUKOT SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra
kodeš aze beyom Moed Hag aSukot aze,

NA ŠEMINI ACERET (U DIJASPORI I NA
SIMHAT TORA) SE DODAJE: Vesamehenu,
Adonay Eloenu, beYom Tov mikra kodeš aze
beyom Moed Hag Šemini Aceret aze,

NA ROŠ AŠANA SE DODAJE:
Vezohrenu, Adonay Eloenu, letova beYom Tov
mikra kodeš aze, beYom aZikaron aze,

- Ki El Tov umetiv Ata.

Baruh Ata, Adonay, al aarec

TJESTENI (veal
NE: veal aperot.)
mihyeta.

VOĆE I
VINO: veal
perotea.

amihya.) (veal

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,

TJESTENI		VOĆE:
NE:	VINO:	zbog drveta
		I zbog ploda
	zbog loze I	drveta, i
zbog hrane i	zbog ploda	zbog
zbog	loze	prinosa
ekonomije		poljskog

na Zemlji krasnoj, dobroj i prostranoj, koju si volio i koju si podario ocima našim da jedu od ploda njezina i da se nasite dobra njezina. Smiluj se, Gospode, Bože naš, na nas i na Izrael, narod svoj, na Cion presto slave Tvoje, i uspni nas u nj, i obraduj nas njegovom gradnjom, i blagosiljaćemo Te zbog njega u svetosti i čistoti.

NA ŠABAT SE DODAJE:

I daj, Oče naš, da ne bude nevolje i uzdisanja na
naš Dan Odmora.

NA PESAH SE DODAJE:
I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan
Svetog Sabora,
i ovaj Dan Moeda Praznika prijesnih hljebova,

NA ŠAVUOT SE DODAJE:
I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan
Svetog Sabora,
i ovaj Dan Moeda Praznika Šavuot,

NA SUKOT SE DODAJE:
I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan
Svetog Sabora,
i ovaj Dan Moeda Praznika Sukot,

NA ŠEMINI ACERET (U DIJASPORI I NA
SIMHAT TORA) SE DODAJE:

I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan
Svetog Sabora,

i ovaj Dan Moeda Praznika Šemini aceret,

NA ROŠ AŠANA SE DODAJE:

I sjeti nas se, Gospode Bože naš, na ovaj Dan
Svetog Sabora i na ovaj Dan Spominjana,

Jer Bog dobar i dobrostiv jesi Ti.

Blagosloven Ti, Gospode, na zemlji i

VOĆE I

VINO:

I njenom

voću.

TJESTENI

NE:

I hrani.

ברכה אחרונה

“BERAHA AHARONA”

Nakon uživanja bilo čega osim: hljeba, maslina, smokava, grožđa (vina) i tjestenina. - dakle nakon: svog preostalog voća, povrća, mesa, jaja, mlijeka i mliječnih prerađevina, meda, svih tekućina itd. Izgovara se sljedeći blagoslov:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
נַפְשוֹת רַבּוֹת עַל כָּל מָה שֶׁבְּרָא חַי
הָעוֹלָמִים :**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore
nefašot rabot, al kol ma šebara He aolamim.

Blagosloven da si, Gospode, Boúe naó, Kralju
svijeta, Stvoritelju duša mnogih, zbog svega što si
stvorio Vječno Živi.

AVDALA

הבדלה

סְבָרֵי מְרָנָן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִנֵּי
בְּשָׂמִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדֵּיל
בֵּין קֹדֶשׁ לְחַלּוּל. וּבֵין אֹר לְחֹשֶׁךְ. וּבֵין יִשְׂרָאֵל

הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה:
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל:

SAVRI MARANAN!

(nad vinom:) Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh
 aolam, bore peri agafen.

Svi: Amen!

(nad začinima:) Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh
 aolam, bore mine besamim.

Svi: Amen!

(nad svijećom:) Baruh Ata, Adonay, Eloenu,
 Meleh aolam, bore meore aeš.

Svi: Amen!

(nad vinom:) Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh
 aolam, amavdil ben kodeš lehol, uven or lehošeh,

uven Yisrael lagoyim, uven yom aševii lešešet yeme
amaase. Baruh Ata, Adonay, amavdil ben kodeš lehol.
Svi: Amen!

NEKA MI PRISUTNA GOSPODA DOZVOLE!

(nad vinom:)
Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju
svijeta, koji tvoriš plod vinove loze.
Svi: Amen!

(nad začinima:)
Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš Kralju svijeta,
koji tvoriš (različite) vrste mirisavih stvari.
Svi: Amen!

(nad svijećom:)

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš Kralju svijeta,
koji tvoriš svjetlost vatre.

Svi: Amen!

(nad vinom:)

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,
koji si učinio da se razlikuje: sveto od nesvetog,
svjetlost od mraka, Izrael od naroda i dan sedmi od
šest radnih dana. Blagosloven Ti, Gospode, koji
dijeliš sveto od nesvetog.

Svi: Amen!

BIRKAT 'A-MAZON

Blagosiljanje (zahvaljivanje) nakon jela je
pozitivna biblijska zapovjed - kao što je rečeno
"Veahalta vesavata uverahta et Adonay Eloeha

al aarec atova ašer natan lah." ("Ješćeš i nasitićeš se, i blagoslovićeš Gospoda Boga svojega za dobru zemlju koju ti daje.") Devarim (Peta Knjiga Mojsijeva) 8:10.

Tora, međutim, nije propisala formu blagoslova, nego je to prepustila inspiraciji svakog pojedinca ponaosob.

Prema tradiciji Mojsije se prvi odlučio da popuni tu prazninu propisavši prvi blagoslov "Azan otanu" ("Ti koji nas prehranjuješ").

Kasnije, kada su Jevreji ušli u Zemlju Obećanu, dopunio je Jeošua Mojsijev blagoslov blagoslovom "Al arcenu" ("Zbog zemlje"), jer originalna biblijska zapovjed i glasila je "I blagoslovićeš Gospoda Boga svojega za dobru zemlju koju ti daje." - Mojsije, pak, koji nije ni ušao u Zemlju Obećanja, nije mogao

zahvaljivati na zemlji u "beraha" koju je propisao.

Treći blagoslov "Rahem Adonay" (Smiluj se Gospode) propisali su David i Šelomo, a četvrti "a-El Avinu" ("Bože Oče naš") "Anše Keneset a-gedola" (Članovi vrhovnog suda).

Izgovaranje prva tri blagoslova "birkat amazon"-a jeste micva "mideOrajta miderabanan" - odnosno rabinska instrukcija kako se ima izvršiti pomenuta biblijska zapovjed. Izgovaranje četvrtog blagoslova je rabinski propis.

Ko god, dakle, propusti da kaže Birkat amazon - propustio je mogućnost da izvrši pozitivnu biblijsku zapovijed.

Birkat amazon izgovara se samo nakon obroka u kome se blagovao hljeb, i to najmanje 19 grama.

Ako je neko pojeo manje od 19 grama hljeba nije dužan kazati Birkat amazon.

Birkat amazon govori se za istim stolom za kojim se objedovalo.

Ako je neko zaboravio kazati Birkat amazon, a napustio je mjesto obroka treba da ga izgovori na onom mjestu gdje se sjetio propusta.

Ako bi neko namjerno napustio mjesto obroka bez da kaže Birkat amazon, a potom bi se pokajao - te ipak odlučio da "odradi" blagoslov, trebalo bi da se vrati na mjesto obroka, i tamo odmoli Birkat amazon. - No, ako bi dotični izgovorio Birkat amzon na mjestu gdje se pokajao zbog propusta, ipak je, post faktum (hebr. bediavad) ispunio svoju obavezu.

Birkat amazon mora svako reći za sebe.

Birkat amazon ne smije se prekidati razgovorom.

NAPOMENA:

NEPOSREDNO PRIJE RECITOVANJA "BIRKAT A-MAZON"-SVI PRISUTNI TREBA DA SAPERU PRSTE VODOM. NAJJEDNOSTAVNIJE JE DA NEKO OD MLAĀIH PRINESE OSTALIMA BOKAL I LAVOR. NAJPRIJE SE SAPIRAJU PRSTI DESNE, A POTOM I LIJEVE RUKA.

Ako je za stolom prisutno manje od tri muókarca starija od trinaest godina prelazi se odmah na "Birkat a-mazon" - bez formalnog poziva na blagosiljanje.

Ako je prisutno tri i vióe (do deset) muókaraca starijih od trinaest godina poziva domaøin na blagoslov sljedećim riječima:

Domaøin: Nevareh óeahalnu mióelo!

Svi: Baruh óeahalnu mióelo, uvtuvo agadol hayinu!

Domaøin: Baruh óeahalnu mióelo, uvtuvo agadol hayinu!

Ako je prisutno deset i više muókaraca starijih
od trinaest godina poziva domaøin na
blagoslov sljedeøim rijeãima:

Domaøin:

Nevareh Eloenu óeahalnu mióelo!

Svi:

Baruh Eloenu óeahalnu mióelo, uvtuvo agadol
hayinu!

Domaøin:

Baruh Eloenu óeahalnu mióelo, uvtuvo agadol
hayinu!

B aruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh
aolam, azan otanu veet aolam kulo
betuvo: behen, uvhesed uvrahamim.
Noten lehem lehol basar, ki leolam
hasdo. Uvtuvo agadol lo hasar lanu, velo yehsar
lanu mazon tamid, leolam vaed. Ki U zan
umfarnes lakol, veóulhano aruh lakol. Veitkin

mihya umazon lehol beriotav, aóer bara berahamav, uvrov hasadav - kaamur: "Poteah et yadeha, umasbia lehol hay racon."

Baruh Ata, Adonay, azan et akol.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji hranió nas i sav svijet u dobroti svojoj i blagosti, u milosräu i milosti. Ti dajeó hljeb svem stvorenom, "Jer do vijeka je milost tvoja"^a, u dobroti svojoj velikoj nisi nam uskratilo, i nemoj nam ni uskratiti hrane nikada, od sada pa do vijeka. Jer Ti hranió i izdrúavaó sve, i sto je Tvoj svima postavljen. Ti si spremio uzdržavanje i hranu svim stvorenjima svojim, koja stvori u milosräu i u velikoj milosti, kao óto je rečeno: "Otvaraš ruku svoju, i ispunjavaó sve úivo voljom."^b

Blagosloven Ti, Gospode, koji prehranjuješ sve.

Al arcenu, veal nahalat avotenu node leha, Adonay, Eloenu, al šeinhalta laavotenu erc hemda, tova urhava, berit veTora, hayim umazon, al ó ecetanu meerc Micrayim, ufditanu mibet avadim,

**OVAJ REDAK ÚENE PRESKAĀU:
veal beriteha šehatamta bivsarenu, veal
Torateha šelimadtanu**

veal huke reconeha šeodatanu, veal hayim umazon šeAta zan umfarnes otanu.

Z bog zemlje naóe, nasljedstva otaca naó ih, zahvaljivaćemo Ti Gospode, Boúe naó, koji si predao ocima naóim zemlju krasnu, dobru i prostranu, Savez i Toru, úivot i hranu, i óto nas izvede iz Misira i otkupi iz doma ropskoga,

OVAJ REDAK ÚENE PRESKAŨU:

zbog Saveza Tvoga koji si zapeãatio na mesu naóem i zbog Tore kojoj si nas poduãio,

zbog odredbi volje Tvoje koje si nam obznanio, zbog úivota i hrane, jer Ti nas hranió i izdrú avaó.

NA HANUKU I PURIM DODAJE SE OVDE:

Al anisim, veal apurkan, veal agevurot, veal atešuoť, veal aniflaot, veal anehamot šeasita laavotenu, bayamim aem, uvazeman aze.

NA HANUKU I PURIM DODAJE SE OVDE:

*Za čuda i spasenje, za herojstva i izbavljenje,
za čudesa i utjehu što ih učini ocima našim, u
dane one, a u vrijeme ovo.*

NA PURIM DODAJE SE I OVAJ
BLAGOSLOV:

Bime Mordehay veEster, beÓušan abira,
kešeamad aleem Aman araša, bikeš leašmid,
laarog, ulabed et kol aYeudim, minear vead
zaken, taf venašim, beyom ehad, bišloša asar
lehodeš šnem asar - u hodeš adar - ušlalam
lavoz. Veata, berahameha arabim, afarta et
acato, vekilkalta et mahašavto, vaasevota lo
gemulo berošo, vetalu oto, vet banav, al aec.

Veasita imaem nisim veniflaot. - Venode
lešimha agadol. - Sela!

*NA PURIM DODAJE SE I OVAJ
BLAGOSLOV:*

*U vrijeme Mordehaja i Ester, u prestonom gradu
Šušanu, kad ustade na njih zli Aman, i htjede
istrijebiti, ubiti i zatrti sve Jevreje - od mladića
do starca, djecu i žene, sve u jedan dan, u dan
trinaesti dvanaestoga mjeseca - a ono je mjesec
Adar - i htjede ih postidjeti. No, Ti, u svome
prevelikom milosrđu, obrnu savijet njegov i
pokvari zamisao njegovu. Obrnuo si rađenje
njegovo na glavu njegovu, te objesiše njega i
sinove njegove na drvo. Učinio si sa njima čuda
i čudesa. Stoga, hvalimo ime tvoje veliko.*

NA HANUKU DODAJE SE I OVAJ
BLAGOSLOV:

Bime Matatyau ben Yohanan, Koen Gadol hašmonay, uvanav, kešeamedu malhut Yavan arešaa al ameha Yisrael - leaškiham Torateha, uleaaviram mehuke reconeha. VeAta, berahameha arabim, amadta laem beet caratam, ravta et rivam, danta et dinam, nakamta et nikmatam. Masarta giborim beyad halašim, verabim beyad meatim, utmeim beyad teorim, uršaim beyad cadikim, vezedim beyad oseke Torateha, uleha asita šem gadol vekadoš beolameha, ulameha Yisrael asita tešua gedola, ufurkan keayom aze.

Veahar kah bau vaneha lidvir beteha, ufinu et ehaleha, vetiaru et mikdašeha, veidliku nerot behacrot kodšeha, vekaveu šemonat yeme Hanuka elu, leodot ulealel lešimha agadol.

*NA HANUKU DODAJE SE OVAJ
BLAGOSLOV:*

U vrijeme Matatjaua sina Johanana Prvosveštenika hašmonejskog i njegovih sinova, kada ustade zlo carstvo grčko na narod tvoj Izrael, da ih natjeraju da zaborave Toru Tvoju i da prestupe dekrete Tvoje volje. - Ali, Ti si, u prevelikom svome milosrđu, bio uz narod svoj u vrijeme nevolje njihove. Izvojevao si bitku njihovu, sudio si parbu njihovu i osvetio njihovu osvetu. Predao si jake u ruke slabima, mnoge u ruke nekolicine, zlikovce u ruke pravednika, pogane u ruke ýčistih i zločince u ruke onih koji se bave Torom Tvojom. Sebi si stvorio veliko i sveto ime u svom svijetu tvome, a narodu svojemu, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje u taj dan. Poslije dođoše sinovi Tvoji u dvore Doma Tvojega, očistiše palate Tvoje i osvetiše Svetinju. Zapališe svijeće u trijemu

Tvojemu i uspostaviše osam ovih dana Hanuke za hvalu i slavljenje. - Jer si činio sa njima čudesno. - Stoga hvalimo tvoje veliko ime.

Veal okol, Adonay, Eloenu, anahnu modim lah, umvarhim et šemah, kaamur: "Veahalta, vesavata uverahta et Adonay, Eloeha, al aarec atova aó er natan lah."

Baruh Ata, Adonay, al aarec veal amazon.

Ina svemu Ti zahvaljujemo, Gospode, Bože naš, i blagosiljamo ime Tvoje, kao što je rečeno: "I ješćeš i nasiti se, i blagoslovićeš Gospoda, Boga svojega, zbog dobre zemlje koju ti daje."^c

Blagosloven Ti, Gospode, zbog zemlje i zbog hrane.

Rahem, Adonay, Eloenu, alenu veal Yisrael amah, veal Yerušalayim irah, veal Ar Ciyon miškan kevodah, veal ehalah, veal meonah, veal devirah, veal aBayit agadol veakadoš, šenikra šimha alav. Avinu, renu, zunenu, parnesenu, halkelenu, arvihenu, arvah lanu mikol carotenu, veal tacrihenu Adonay, Eloenu, lide matnot basar vadam, velo lide alvaatam - óematnatam meuta veherpatam meruba - ela leyadeha, amelea vearehava, aašira veapetuha. Šelo nevoš baolam aze, velo nikalem leolam aba. Umalhut Bet David, Mešihah, tahazirena limkoma, bimeera veyamenu.

Smiluj se Gospode, Bože naš, na nas i na Izrael, narod svoj; na Jerusolim, Tvoj grad; i na Cion, Presto Tvoje slave; na Dvor svoj; Stan svoj; na Dom veliki i sveti na koji se priziva Ime Tvoje. Oče naš, pasi (vodi) nas, hrani nas, uzdrži nas i opskrbi, daj nam zaradu i oslobodi nas svih tegoba naših, i ne učini Gospode, Bože naš, da zatrebamo ljudskih poklona ili posudbi njihovih, jer davanje je njihovo malo, a sramota velika - nego Ti nam podaj iz Tvoje ruke, pune i šýiroke, obilne i otvorene.

Ne daj da se postidimo u ovom svijetu, i neka se ne osramotimo u svijetu koji dolazi. Kraljevstvo Davida, Pomazanika Tvojega, vrati na mjesto njegovo. - Brzo, u dane naše.

NA ŠABAT SE DODAJE:

Rece veahalicenu Adonay, Eloenu, bemicvotaha uvmicvat yom aševii, aŠabat, agadol veakadoš aze. - Ki yom ze gadol vekadoš milefaneha. Nišbot bo, venanuah bo, beaava, kemicvat huke reconeha. Veal tei cara veyagon beyom menuhatenu. Vearenu benehamat Ciyon, bimeera veyamenu. - Ki Ata U Baal anehamot. Vegam šeahalnu vešatinu horban Beteha agadol veakadoš lo šahahnu. Al tiškahenu lanecah veal tiznahenu laad. - Ki El Meleh Gadol veKadoš Ata. Vetivne Yeruóalayim, ireh, bimeera veyamenu.

NA ŠABAT SE DODAJE:

Poželi nas Gospode, Bože naš, i spasi zapovjedima Tvojim i zapovjeđu o ovom velikom i svetom danu sedmom - Suboti. - Jer velik je i svet ovaj dan pred licem Tvojim. Obustavićemo, u nj, svaki rad, i odmorićemo se, u nj, u ljubavi - prema zapovjedi odredaba Tvoje Volje. I neka ne bude nevolje i tuge na dan odmora našeg. Pokaži nam utjehu Ciona, brzo i u dane naše - jer Ti si Gospodar utjehe. Iako smo jeli i pili razorenje Tvog Velikog i Svetog Doma nismo zaboravili. Ne zaboravi nas zauvijek, i ne odbaci nas za svagda. - Jer Bog, Kralj Veliki i Sveti jesi Ti. Izgradi Jerusolim, grad Tvoj, brzo i u dane naše.

TOKOM PESAHA I SUKOTA,
TE NA ROŠ HODEŠ (MLADI MJESEC),
DODAJE SE OVDE:

Eloenu veEloe avotenu: yaale veyavo; yagia, yerae veyerace; yišama, yipaked vizaher zihronenu, vezihron avotenu; zihron Yerušalayim irah, vezihron Mašiah ben David avdah, vezihron kol ameha Bet Yisrael lefaneha: lifleta, letova, lehen, uleheseđ ulerahamim beyom

(TOKOM PESAHA DODAJE SE:

Hag amacot aze, uvYom (Tov)^d Mikra Kodeš aze.)

(TOKOM SUKOTA DODAJE SE:

Hag asukot aze, uvYom (Tov)^e Mikra Kodeš aze.)

(NA MLADI MJESEC DODAJE SE:

Roš Hodeš aze.)

Lerahem bo alenu ulošienu. Zohrenu Adonay, Eloenu, vo, letova. Ufokdenu, vo, livraha. Veoišenu, vo, lehayim tovim, bidvar yeóua verahamim. Hus vehonenu, vahamol verahem alenu veošienu - ki eleha enenu. Ki El Meleh Hanun veRahum Ata.

*TOKOM PESAHA I SUKOTA,
TE NA ROŠ HODEŠ (MLADI MJESEC),
DODAJE SE OVDE:*

Bože naš i Bože otaca naših: neka se uspne i neka doäe; neka stigne i neka se pokaúe; neka bude po volji Tvojoj i neka se áuje; neka se pojavi i pomene pred Tobom sjećanje na nas i na oce naše; sjećanje na Jerusalim, Tvoj grad; i sjećanje na Mesiju, sina Davidovog, slugu Tvoga; kao i sjećanje na sav Tvoj narod Izrael:

na spasenje i na dobro, na ljubav, milost i milosrđe na ovaj dan

*(TOKOM PESAHA DODAJE SE:
Praznik beskvasnih hljebova, i na ovaj (polu)praznik propisan Svetim Pismom)*

*(TOKOM SUKOTA DODAJE SE:
Praznik koliba, i na ovaj (polu)praznik propisan Svetim Pismom)*

*(NA MLADI MJESEC DODAJE SE:
Mladog mjeseca.)*

Smiluj se, danas, na nas i spasi nas. Sjeti nas se, danas, Gospode, Bože naš, na dobro i posjeti nas na blagoslov. Spasi nas, danas, za dobar život, (utješi nas) riječju spasenja i milosrđa. Smiluj se na nas i obodri nas. Ka

*Tebi su uprte oči naše. - Jer Ti si Bog, Kralj
Milostiv i Milosrdan.*

B aruh Ata, Adonay, bone, verahamav,
Yerušalayim. - Amen!

-----lagosloven   *Ti,*
Gospode, koji , u milosrđu svome, gradiš
Jerusalim. - Amen!

Behayenu, uvhaye kol Kal Bet Yisrael
tibane ir Ciyon, berina. Vetikon avodat
akodeš birušalayim, vearmon al mišpato
yešev bekarov kevarišona.

Za života našeg, i za života Zbora Doma
*Izraelovog neka se izgradi Grad Cion, u
radosti. I neka se povrati sveta služba u
Jerusalim. I "Tvrđava" nek na sud svoj
sjedne kao spočetka.*

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh aolam,
laad aEl, Avinu, Malkenu, Adirenu,
Borenu, Goalenu, Kedošenu, Kedoš
Yaakov, Roenu, Roe Yisrael. aMeleh
aTov veamativ lakol, óebehol yom vayom U
metiv lanu, U etiv lanu, U yetiv lanu, U
gomelenu, U gemalanu, U yigmelenu laad: hen,
vahesed, verahamim, verevah, veacala vehol tov.

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš,
 Kralju svijeta Vječni Bože, Kralju naš,
 Moćni naš, Tvorče naš, Izbavitelju naš,
 Sveče naš, Sveče Jakovljevi, Pastiru naš,
 Pastiru Izraelov, dobri Kralju koji si dobar
 prema svima i koji nam činiš dobrote svaki dan i
 dan. Ti si nam dobrote činio, i Ti ćeš nam
 dobrote i činiti. Ti nas daruješ, Ti si nas
 darivao, i Ti ćeš nas darivati zauvijek blagošću,
 milošću, milosrđem, zaradom, slobodom,
 uspjehom i svakim dobrom.

aRahaman, U, yištabah al kise kevodo.

*Milosrdni, On, će biti slavljen na prestolu
 slave Njegove.*

aRahaman, U, yištabah bašamayim uvaarec.

Milosrdni, On, će biti slavljen na nebesima i na zemlji.

aRahaman, U, yištabah banu ledor dorim.

Milosrdni, On, će u nama biti proslavljen s koljenja na koljeno.

aRahaman, U, keren leamo yarim.

Milosrdni, On, će podići rog naroda svojega.

aRahaman, U, yitpaar banu lanecah necahim.

Milosrdni, On, će se nama ponositi za vječnost svih vječnosti.

aRahaman, U, yefarnesenu: behavod - velo bevizuy; beeter - velo beisur; benahat - velo becaar.

Milosrdni, On, će nas izdržavati u časti, a ne u sramoti; u dozvoljenom, a ne u zabranjenom; s mirom, a ne u tjeskobi.

aRahaman, U, yiten šalom benenu.

Milosrdni, On, će učiniti da bude mir među nama.

aRahaman, U, yiten beraha veaclaha behol maase yadenu.

Milosrdni, On, će dati blagoslov i napredak svakom djelu ruku naših.

aRahaman, U, yacliah et derahenu.

Milosrdni, On, će pospješiti puteve naše.

aRahaman, U, yišbor ol galut meal cavarenu.

Milosrdni, On, će oboriti breme izgnanstva sa naših pleća.

aRahaman, U, yolihenu meera komemiyut learcenu.

Milosrdni, On, će nas, brzo, podići i odvesti u našu zemlju.

aRahaman, U, yirpaenu refua šelema.

Milosrdni, On, će nas izliječiti potpunim izliječenjem.

aRahaman, U, yiftah lanu et yado arehava.

Milosrdni, On, će nam otvoriti široku ruku svoju.

aRahaman, U, yevareh kol ehad veehad mimenu bišmo agadol. - Kemo šenitbarehu avotenu Avraam Yichak veYaakov, bekol mikol kol, ken yevareh otanu, yahad, beraha šelema, vehen yei racon venomar: Amen!

Milosrdni, On, će blagosloviti imenom svojim Svetim svakog pojedinog od nas - kao što blagosloveni bjehu oci naši Avraam Isak i Jaakov - u svemu, svim i svačim. - Tako će i nas blagosloviti, potpunim blagoslovom. Tako neka bi bila volja Njegova! - i recimo: Amen!

aRahaman, U, yifros alenu sukat šelomo.

Milosrdni, On, neka razastre nad nama šator mira svojega.

aRahaman, U yita Torato veaavato belibenu, vetiye yirato al panenu - levilti neheta.

Milosrdni, On, neka usadi Toru i ljubav svoju u srca naša, i neka bude strah Njegov na licima našim, da ne pogriješimo.

NA ŠABAT SE DODAJE:

aRahaman, U, yanhilenu olam šekulo Šabat umnuha, lehaye olaam aba.

NA ÓABAT SE DODAJE:

Milosrdni, On, će nam dati u nasljedstvo svijet koji je sav l abati i odmor, i život u svijetu koji dolazi.

NA JOM TOV (PRAZNIK) SE DODAJE:

aRahaman, U, yanhielenu yom šekulo tov, leyom šekulo aruh, leyom šecadikim yoševim, veatroteem berošeam, venenim miziv aš ehina.

NA JOM TOV (PRAZNIK) DODAJE SE:

Milosrdni, On, će nam dati u nasljedstvo dan koji je sav dobar, dan koji je sav dužina, dan u kome pravednici sjede, krune im na glavama i uživaju posmatrajući Sveprisutnost.

GOST DODAJE:

aRahaman, U, yevareh et ašulhan aze visaeder bo kol maadane olam. Veyiye kešulhano šel Avraam Avinu. - Kol rave mimenu yohal vehol came mimenu yište.

aRahaman, U, yevareh et baal abayit aze, baalat abayit azot, uvaal aseuda azot. - Oto,

uванав, веішо, већол ашер ло беваним шело
yamutu uvinhasim шело yitamу.

Lo yevoš baolam aze, velo yikalem leolam aba.

Veyiyu nehasav muclahim ukrovim lair, velo
yišlot Satan bemaase yadav.

Veal yizdakek lefanav šum devar het veirur avon
meata vead olam.

GOST DODAJE:

*Milosrdni, On, neka blagoslovi ovaj sto i
neka sredi (da budu na njemu) svi užići svijeta.
Neka (ga učini da) bude kao sto Avraama oca*

našega. - Svako ko je gladan neka s njega jede i svako ko je žedan neka s njega pije.

Milosrdni, On, neka blagoslovi domaćina kuće ove i domaćina ove gozbe. - Njega, sinove njegove, ženu njegovu i sve njegovo. (Neka ga blagoslovi Gospod) sinovima koji neće umrijeti i poslovima koji neće "otanjiti".

Neka se ne postidi na ovom svijetu i neka se ne posrami u svijetu koji dolazi.

Neka mu poslovi budu uspješni i blizu grada, i neka ne ovlada Suparnik djelom ruku njegovih.

Neka se ne desi pred njim bilo kakva stvar grješna ili pomisao na grijeh, od sada pa zauvijek.

aRahaman, U, yehayenu, vizakenu vikarevenu limot aMašiah, ulevinyan Bet aMikdaš, ulhaye olam aba. Migdol yešuoṯ malko, veose hesed liMšihō, leDavid, ulzaro, ad olam. Kefirim rašu veraevu - vedoreše Adonay lo yahseru kol tov. Naar ayiti, gam zakanti, velo raiti cadik neezav, vezaro mevakeó lehem. Kol ayom honen umalve, vezaro livraha. Ma šeahalnu yiye lesava, uma šešatinu yiye lirfua, uma šeotarnu yiye livraha. - Kedihtiv: "Veyiten lifneem vayohelu vayotiru kidvar Adonay." Beruhim atem laAdonay, ose šamayim vaarec. Baruh agever ašer yivtah baAdonay, veaya Adonay mivtaḥo. Adonay oz leamo yiten. - Adonay yevareh et amo baóalom.

Milosrdni, On, neka nas održi u životu, i neka nas učini dostojnima približenja danima Mesije, izgradnji Hrama i životu svijeta koji dolazi. (On

je) Kula Spasa kralju kojeg je postavio i (On) čini milost Pomazaniku svojemu Davidu, i sjemenu njegovom do vijeka. "Lavići osiromašio e i umriješe, a onima koji Gospoda traže ne uznedostaja nikakvog dobra." Mlad sam bio i ostarjeh i (za sve to vrijeme) ne vidjeh pravednika ostavljena, ni potomstva njegova da traži hljeba. Svakoga dana daruje i posuđuje, ali mu je potomstvo na blagoslov. Ono što smo jeli neka nas zasiti, i ono što smi pili neka nam bude na zdravlje. - A ono što je preteklo neka nam bude na blagoslov. - Kao što je rečeno: "I daøu pred vas i ješćete, i preteći će vam po riječi Gospodnjoj." Blagosloveni da ste Gospodu, koji je stvorio nebo i zemlju. Blagosloven da je čovjek koji se uzda u Gospoda, i kome je Gospod uzdanica. Gospod će hrabrost svom narodu dati. - Gospod će blagosloviti narod svoj mirom.

BIRKAT A-MAZON A-KECARA

Kratka birkat a-mazon pojedinačna ili
skupna za sve dane u godini
(alahički minimum):

Blagosiljanje (zahvaljivanje) nakon jela je pozitivna biblijska zapovjed - kao što je rečeno "Veahalta vesavata uverahta et Adonay Eloeha al aarec atova ašer natan lah." ("Ješćeš i nasitićeš se, i blagoslovićeš Gospoda Boga svojega za dobru zemlju koju ti dade.") Devarim (Peta Knjiga Mojsijeva) 8:10.

Tora, međutim, nije propisala formu blagoslova, nego je to prepustila inspiraciji svakog pojedinca ponaosob.

Prema tradiciji Mojsijev Bet Din (jevrejski nacionalni sud) je prvi koji je smatrao za potrebno da popuni tu prazninu propisavši prvi blagoslov "Azan et aolam" ("Ti koji prehranjuješ").

Kasnije, kada su Jevreji ušli u Zemlju Obećanu, dopunio je Jehošuin Bet Din prvi, Mojsijev, blagoslov dodavši mu blagoslov "Al šeinhaltenu erac..." ("Zbog toga što si nam dao u naslijeđe zemlju..."), jer je originalna biblijska zapovjed i glasila "I blagoslovićeš Gospoda Boga svojega za dobru zemlju koju ti dade." - Mojsije, pak, koji nije ni ušao u Zemlju Obećanja, nije mogao zahvaljivati na zemlji u "beraha" koju je propisao.

Treći blagoslov "Rahem Adonay" (Smiluj se Gospode) propisali su Bate Din careva Davida i Šelome, a četvrti "a-El Avinu" ("Bože Oče naš")

"Anše Keneset a-gedola" ("članovi Velikog Sabora").

Izgovaranje prva tri blagoslova "birkat a-mazon"-a jeste micva "mideOrajta miderabanan" - odnosno biblijska zapovjed čiju su primjenu definisali rabini. Izgovaranje četvrtog blagoslova je rabinski propis.

Ko god, dakle, propusti da kaže Birkat a-mazon - propustio je mogućnost da izvrši pozitivnu biblijsku zapovijed.

Birkat amazon izgovara se samo nakon uživanja hljeba u količini koja prevazilazi zapreminu jedne osrednje masline, ili nakon obroka (ne užine - nego obroka) koji se sastojao od tjestenina (minimalna količina je ista).

Birkat amazon govori se na mjestu (u smislu kuća ili stan - a ne u smislu ista stolica) na kom se objedovalo - i to sjedeći.

Ako je neko zaboravio kazati Birkat amazon, a napustio je mjesto obroka treba da ga izgovori (sjedeći) na onom mjestu gdje se sjetio propusta, pre čega, naravno, mora napraviti mayim aharonim (pranje ruku nakon uživanja hljeba) - o čemu će više govora biti kasnije.

Ako bi neko namjerno napustio mjesto obroka bez da kaže Birkat amazon, a potom bi se pokajao - te ipak odlučio da "odradi" blagoslov, trebalo bi da se vrati na mjesto obroka, i tamo kaže Birkat amazon. - No, ako bi dotični izgovorio Birkat amzon na mjestu gdje se pokajao zbog propusta, ipak je, post factum (hebr. bediavad) ispunio svoju obavezu.

Birkat amazon ne smije se prekidati razgovorom.

Prije i poslije uživanja hljeba ili obroka (ne užine) koji se sastoji od tjestenina peru se ruke. Prvo pranje ruku naziva se netilat yadayim (podizanje ruku) jer se ruka koja se sapira postavlja pod uglom od četrdeset i pet stepen (vrhovi prstiju na gore) - tako da se voda slijeva od vrhova prstiju ka zglobu šake.

Prije prvog pranja ruku izgovara se blagoslov: Baruh Ata Adonay Eloenu Meleh aolam ašer kidešanu bemicvotav vecivanu al netilat yadayim.

Prema Talmudu blagoslov za pranje ruku treba se izgovoriti prije pranja (over leasiyatan). Vjeran tamudskom diktumu Rambam citira talmudski zakon. Mnogo kasnije kabalisti su došli do zaključka da je "nepoželjno" izgovarati Božije ime prljavih ruku - te su stoga došli na ideju da prvo operu ruke - potom kažu blagoslov

- pa potom opet operu ruke. Njihovi manje revni učenici su prali ruke a potom izgovarali blagoslov. Rabi Josef Karo, kao i uvijek, pokušao je iznai kompromisno rješenje koje bi pomirilo mistike i pavnike. - Stoga je u Šulhan Aruhu zaključio da je post factum (bediavad) u redu ako neko prvo opere ruke - a potom kaže blagoslov - pod uslovom da blagoslov kaže dok još nije posušio ruke - jer se tada može smatrati da je blagoslovio u sred radnje što je po Talmudu dozvoljeno (ako neko, recimo zaboravi kazati blagoslov za tefilin prilikom vezivanja prvog namotaja - on još uvijek može blagosloviti - sve dok završio namotaje oko prstiju). Međutim, čak i po Šulhan Aruhu - zabranjeno je izgovarati blagoslov nakon što su ruke već posušene.

Voda kojom se ruke peru mora biti dostojna pijenja. Ako se radi o stajaćoj vodi ona je morala biti pokrivena (ili u začepljenoj flaši).

Voda se mora posipati iz posude koja može primiti najmanje reviiit (1.4 dl) vode - što je minimalna količina vode koja se mora izliti na obje ruke zajedno. Voda se može prosuti odjednom po pola čaše na svaku ruku - ili u nekoliko mlazova. Danas je opšteuvrežen običaj da se prvo sipaju tri mlaza na lijevu - a potom na desnu ruku. Ko se ovog običaja ne pridržava nije na gubitku - a ko ga se pridržiava ne zaslužuje time specijalni dobitak.

Drugo pranje ruku naziva se na hebrejskom mayim aharonim - posljednje vode. Iako danas mnogi prenebrežu ovo pravilo ono nije ništa manje važno od prvog pranja ruku - i činjenica da je razlogu zbog kojega je ovo pravilo uvedeno možda prošao rok trajanja nema nikakve veze sa pravilom samim - jer alaha je stvar procedure - a ne razloga koji su hahamim naveli za ustanovljavanje određenog pravila.

Zakoni o vodi i količini vode su identični kao i za netilat yadayim. Razlika je u tome što se nad mayim aharonim ne blagosilja - i što su vrhovi prstiju okrenuti na dole - tako da se voda sliva od članka šake ka vrhovima prstiju.

ברכת המזון הקצרה:

Svi su dužni kazati birkat a-mazon - muškarci, žene i djeca. Jedan ili dvojica koji su jeli sami - blagosiljaju svaki za sebe (ili jedan izvodi drugog iz obaveze). Tri (ili više - do deset) muškarca ili žene koji/e su jeli/e zajedno - najmudriji ili najmudrija u skupini (izuzev domaćina ili domaćice) pozivaju na blagoslov (zimun) - te, nakon što ostali na njihov poziv odgovore ustaljenom formulom, počinju glasno izgovarati birkat a-mazon - a prisutni odgovaraju na svaki blagoslov sa Amen. Muška djeca koja znaju koga se blagosilja (6-7 godina) pridružuju se, u slučaju birkat a-mazona minjanu trojice ili desetorice muškaraca - a ženska djeca ženskom minjanu za zimun. Ako je za stolom prisutno deset i više muškaraca ili žena - najmudriji ili najmudrija u formalni poziv na birkat a-mazon (zimun) uključuje i Božje ime. Pripadnici različitih polova ne učestvuju u zimunu zajedno.

Ako se za stolom nađu dva muškarca i jedna žena - ili dvije žene i jedan muškarac - svako za sebe izgovara birkat a-mazon, ili jedan (muškarac) za sviju - ali bez poziva na blagoslov (zimun).

Ako je prisutno tri i više (do deset) muškaraca ili žena - najmudriji u skupini (amezamen = pozivač) poziva na blagoslov sljedećim riječima:

amezamen: Nevareh óeahalnu mióelo!

Svi: Baruh óeahalnu mióelo, uvtuvo hayinu!

amezamen :Baruh óeahalnu mióelo, uvtuvo hayinu!

Ako je prisutno deset i više muókaraca ili žena
- najmudriji u skupini (amezamen = pozivač)
poziva na blagoslov sljedećim riječima:

amezamen: Nevareh Eloenu šeahalnu mišelo!

Svi: Baruh Eloenu šeahalnu mišelo, uvtuvo
hayinu!

amezamen: Baruh Eloenu šeahalnu mišelo,
uvtuvo hayinu!

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, הן את
העולם כלו בטוב, בחסד וברחמים: ברוך אתה
יהוה, הן את הכל:

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh aolam, azan
otanu veet aolam kulo betuvo: behen, uvhesed
uvrahamim.

Baruh Ata, Adonay, azan et akol.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naš, Kralju svijeta, koji hraniš nas i sav svijet u dobroti svojoj i blagosti, u milosrđu i milosti.

Blagosloven Ti, Gospode, koji prehranjuješ sve.

**נוֹדָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ - כִּי הִנְחַלְתָּנוּ אֶרֶץ
חֻמְדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה, בְּרִית וְתוֹרָה -**

Node leha, Adonay, Eloenu, ki inhaltanu erc hemda, tova urhava, berit veTora,

Zahvaljivaćemo Ti Gospode, Boúe naó, jer si nam dao zemlju krasnu, dobru i prostranu, Savez i Toru,

בפורים (אינו מעכב, הלכות הפלה י:יר):

על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשועות,

המן

מנער ועד זקן,

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת צָרָתָם, וַדַּנְתָּ
 אֶת דִּינָם, וַרְבֵת אֶת רִיבָם, וַנְקַמְתָּ אֶת נַקְמָתָם,
 וְהַשְׁבֹּתָ לּוֹ גְמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ, וְתִלּוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
 הָעֵץ. וְעָשִׂיתָ לָךְ שֵׁם גָּדוֹל בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֹךְ
 - כִּךְ עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וּגְבוּרוֹת

NA PURIM DODAJE SE OVDJE:

(ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - svejedno je izašao iz obaveze)

Al anisim, veal agevurot, veal atešuot, šeasita imanu veim avotenu, bayamim aem, bazeman aze. Bime Mordehay veEster, kešeamad Aman ara al ameha Bet Yisrael uvikeš leašmid, laarog,

ulabed et kol aYeudim, minaar vead zaken, taf venašim, beyom ehad - ušlalam lavoz. Veata, berahameha arabim, amadta laem beet caratam, vedanta et dinam, veravta et rivam, venakamta et nikmatam veafarta et acato, vekilkalta et mahašavto, vaaševota lo gemulo berošo, vetalu oto, vet banav, al aec. Veasita leha šem gadol beolameha uleameha Yisrael asita fele venisim. Kešem šeasita imahem pele venisim - kah ase imanu nisim ugvurot baet uvaona azot.

NA PURIM DODAJE SE OVDJE:

(ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - ipak je izašao iz obaveze)

Za čuda, za junaštva i izbavljenje koja si učinio ocima našim i nama u dane one, u vrijeme ovo.

U vrijeme Mordehaja i Ester, kad ustade zli Aman, na narod Tvoj Dom Izraela i htjede istrijebiti, ubiti i zatrti sve Jevreje - od mladića do starca, djecu i žene, sve u jedan dan, i htjede ih postidjeti. No, Ti, u svome prevelikom milosrđu, stade uz njih u dan nevolje njihove, sudi parbu njihovu, raspravi parnicu njihovu, osveti osvetu njihovu, obrnu savjet njegov i pokvari zamisao njegovu, obrnuo rađenje njegovo na glavu njegovu - te objesiše njega i sinove njegove na drvo. I učinio si sebi veliko ime u svijetu svom - a narodu svome Izraelu učinio si čuda i čudesa. Kao što si s njima učinio čudesa - tako učini i s nama čudesa i junaštva u vrijeme i u doba ovo.

בחנוכה (אינו מעכב; הלכות תפלה י:יד):

על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל

כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמֶּךָ בַּיִת
 יִשְׂרָאֵל לְבַטְלָם מִתּוֹרָתְךָ, וְלִהְעִבְרָם מִחֻקֵּי
 הַרְבִּים עָמְדָתָּ לָהֶם בְּעַת
 אֶת דִּינָם, וְרַבַּת אֶת רִיבָם, וְנִקְמָתָּ

וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים, וְטִמְאִים בְּיַד טְהוֹרִים,
 צְדִיקִים, וּפְשָׁעִים בְּיַד עוֹשֵׂי
 גְּדוֹל בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶךָ

- כִּךְ עָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים וְגִבּוֹרוֹת

NA HANUKA DODAJE SE OVDE:

(ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - svejedno je izašao iz obaveze)

Al anisim, veal agevurot, veal amilhamot, veal atešuot, veal apedut, veal apurkan šeasita imanu veim avotenu, bayamim aem, bazeman aze. Bime Matatyau ben Yohanan, Koen Gadol hašmonay, uvanav, kešeameda malhut Yavan ariša al ameha Bet Yisrael - levatelim miTorateha, uleaaviram mehuke reconeha.

VeAta, berahameha arabim, amadta laem beet caratam, danta et dinam, rata et rivam, venakamta et nikmatam. Umasarta giborim beyad halašim, verabim beyad meatim, utmeim beyad teorim, uršaim beyad cadikim, ufošeim beyad ose Torateha. Veasita leha šem gadol beolameha, ulameha Yisrael asita pele venisim. Kešem šeasita imahem pele venisim - kah ase imanu nisim ugvurot baet uvaona azot.

NA HANUKA DODAJE SE OVDJE:

(ako neko propusti kazati sljedeći dodatak - svejedno je izašao iz obaveze)

Za čuda i za junaštva, za ratove i za spasenja, za izbavljenje i za proboj što ih učini s ocima našim, i s nama, u dane one, u vrijeme ovo. U vrijeme Matatjaua sina Johanana Prvosveštenika hašmonejskog i njegovih sinova, kada ustade zlo carstvo grčko na narod tvoj Dom Izraela, da ih natjeraju da ukinu Toru Tvoju i da prestupe dekrete Tvoje volje. - Ali, Ti, u prevelikom svome milosrđu, stade s njima u vrijeme nevolje njihove. sudi parbu njihovu, raspravi parnicu njihovu, osveti osvetu njihovu. Predao si jake u ruke slabima, mnoge u ruke nekolicine, zlikovce u ruke pravednika, pogane u

ruke ýčistih i zločince u ruke onih koji čine Toru Tvoju. Sebi si stvorio veliko ime u svijetu tvome, a narodu svojemu, Izraelu, učinio si čuda i čudesa. Kao što si s njima učinio čudesa - tako učini i s nama čudesa i junaštva u vrijeme i u doba ovo.

**וְעַל כָּל־אֲנֹכִי מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמֶךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּזּוֹן:**

Veal kulam anu modim lah, umvarhim et šemah.
Baruh Ata, Adonay, al aarec veal amazon.

I na svemu mi Ti zahvaljujemo i blagosiljamo ime Tvoje. Blagosloven Ti, Gospode, zbog zemlje i zbog hrane.

רַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ, וְעַל
 יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל
 הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו,
 וּמַלְכוּת בַּיִת דָּוִד תַּחֲזִיר לְמַקְוֶמָה בְּיָמֵינוּ:

Rahem, Adonay, Eloenu, al Yisrael amah, veal
 Yerušalayim irah, veal Ar Ciyon miškan
 kevodah, veal aBayit agadol veakadoš, šenikra
 šimha alav. Umalhut Bet David, tahazir
 limkoma, beyamenu.

*Smiluj se Gospode, Bože naš, na Izrael, narod
 svoj; na Jerusalem, Tvoj grad; i na Cion, Presto
 Tvoje slave; na Dom veliki i sveti na koji se
 priziva Ime Tvoje. Kraljevstvo Davida, vrati na
 mjesto njegovo, u dane naše.*

בשבת:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ
בְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ, וְאֵל תְּהֵא

NA ŠABAT DODAJE SE OVDJE:

Eloenu veEloe avotenu rece veahalicenu
bemivvotaha uvmicvat yom amanoah aševii aze,
venišbot bo, venanuah bo, kemivvat reconeha.
Veal tee cara veyagon beyom menuhatenu.

NA ŠABAT DODAJE SE OVDJE:

*Bože naš i Bože otaca naših, poželi nas i spasi
zapovjedima Tvojim i zapovjeđu o ovom danu od
odmora - (danu) sedmom. - Obustavićemo, u nj,*

svaki rad, i odmorićemo se, u nj, prema zapovjedi Tvoje Volje. I neka ne bude nevolje i tuge na dan odmora našeg.

בראש חדש, ביום טוב, ובחול המועד:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא, יַגִּיעַ,

**יְרוּשָׁלַיִם עִירֵךְ, זְכוֹרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן
לְפָנֶיךָ,**

**בראש חדש: ביום ראש החדש הזה -
בפסח: ביום טוב מקרא קדש הזה, ביום מועד**

בחול המועד פסח: ביום מקרא קדש הזה,

בשבועות: ביום טוב מקרא קדש הזה, ביום

בראש השנה: ביום טוב מקרא קדש הזה,
בסוכות: ביום טוב מקרא קדש הזה, ביום
בחול המועד סוכות: ביום מקרא קדש הזה,
בשמיני עצרת: ביום מקרא קדש הזה, ביום
- לרחם בו ולהושיענו. זכרנו, יהוה, אלהינו,

TOKOM PESAHA I SUKOTA,
TE NA ROŠ HODEŠ (MLADI MJESEC),
DODAJE SE OVDE:

Eloenu veEloe avotenu: yaale veyavo; yagia, yerae veyerace; yišama, yipaked vizaher zihronenu, vezihron avotenu; zihron Yerušalayim irah, vezihron Mašiah ben David avdah, vezihron kol ameha Bet Yisrael lefaneha: lifleta, letova, lehen, uleheseđ ulerahamim beyom

Na Roš Hodeš: beyom roš hodeš aze.

Na Pesah: beYom Tov Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag amacot aze.

Na Hol amoed šel Pesah: beYom Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag aMacot aze.

Na Šavuot: beYom Tov Mikra Kodeš aze, beyom

Moed Hag aŠavuot aze.

Na Roš aŠana: beYom Tov Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag aZikaron aze.

Na Sukot: beYom Tov Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag aSukot aze.

Na Hol amoed Sukot: beYom Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag aSukot aze.

Na Šemini Aceret: beYom Tov Mikra Kodeš aze, beyom Moed Hag Šemini Aceret aze.

Lerahem bo alenu ulošienu. Zohrenu Adonay, Eloenu, vo, letova. Pokdenu, vo, livraha. Oišenu, vo, lehayim tovim, bidvar yeóua verahamim. Hus vehonenu, verahem alenu - umaletenu vo mikol cara veyagon, vesamehenu vo simha šelema. Ki El Meleh Hanun veRahum Ata.

*TOKOM PESAHA I SUKOTA,
TE NA ROŠ HODEŠ (MLADI MJESEK),
DODAJE SE OVDE:*

Bože naš i Bože otaca naših: neka se uspne i neka dođe; neka stigne i neka se pokaúe; neka bude po volji Tvojoi i neka se áuje; neka se pojavi i pomene

pred Tobom sjećanje na nas i na oce naše; sjećanje na Jerusolim, Tvoj grad; i sjećanje na Mesiju, sina Davidovog, slugu Tvoga; kao i sjećanje na sav Tvoj narod Izrael: na spasenje i na dobro, na ljubav, milost i milosrđe:

Na Roš Hodeš: *na ovaj dan mladog mjeseca.*

Na Pesah: *na ovaj Praznik Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Beskvasnih Hljebova.*

Na Hol amoed šel Pesah: *na ovaj dan Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Beskvasnih Hljebova.*

Na Šavuot: *na ovaj Praznik Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Sedmica.*

Na Roš aŠana: na ovaj Praznik Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Spominjanja.

Na Sukot: na ovaj Praznik Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Koliba.

Na Hol amoed Sukot: na ovaj dan Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Koliba.

Na Šemini Aceret: na ovaj Praznik Sabora u Svetinji, na ovaj dan Moeda Praznika Šemini Aceret.

Smiluj se, u nj, na nas i spasi nas. Sjeti nas se, u nj, Gospode, Bože naš, na dobro, i posjeti nas na blagoslov. Spasi nas, u nj, na život, riječima spasenja

i milosrđa. Raznježi se, razdobrostivi se i smiluj se na

nas, izbavi nas, u nj, od svake nevolje i uzdisanja, i obraduj nas, u nj, radošću potpunom - jer Ti si Bog, Kralj Milostiv i Milosrdan.

**וּבְנֵה אֶת יְרוּשָׁלַיִם בְּקֶרֶב: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
בְּנֵה יְרוּשָׁלַיִם. - אָמֵן**

Uvne et Yerušalaim bekarov. Baruh Ata Adonay, bone Yerušalaim. - Amen!

I izgradi Jerusalim ubrzo. Blagosloven Ti, Gospode, koji gradiš Jerusalim. - Amen!

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל
אֲבִינוּ, מֶלְכֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב
שֶׁבְּכֹל יוֹם הוּא גּוֹמְלֵנוּ חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְכָל
טוֹב:
הַרְחֵם יִשְׂרָאֵל:**

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh aolam, aEl
 Avinu, Malkenu, Borenu, aMeleh aTov veamativ
 - šebehol yom U gomelenu hen, vahesed,
 verahamim vehol tov.
 aRahaman yištabah.

*Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju
 svijeta Bože Oče naš, Kralju naš, Tvorče naš,
 dobri Kralju koji dobrodjeluješ - i koji nas
 svakodnevno daruješ blagošću, milošću,
 milosrđem, i svakim dobrom.
 Neka bi Milosrdni bio proslavljen.*

האורח מוסיף ברכה לבעל הבית:
 (ויש לו רשות להאריך בה עד כמה שהוא רוצה)

יְהִי רָצוֹן שְׁלֵא תִבוֹשׁ בְּעַל הַבַּיִת בְּעוֹלָם הַזֶּה,

GOST DODAJE:

Yei racon šelo tevoš baal abayit baolam aze, velo tikalem leolam aba.

GOST DODAJE:

Neka bude Volja (Njegova) da se ne postidiš domaćine na ovom svijetu, i neka se ne posramiš u svijetu koji dolazi.

---

^a Psalam 136:25.

^b Psalam 145:16.

^c Citat iz V knjige Mojsijeve 8:10.

⁴ Rije~ "Tov" dodaje se samo na prvi (u Dijaspori I drugi) I sedmi (u Dijaspori I osmi) dan Praznika.

---

^c Rije~ "Tov" dodaje se samo na prvi (u Dijaspori I drugi)
I osmi (u Dijaspori I deveti) dan Praznika.